1893—1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 106. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 8-го ЧЕРВНЯ 1973 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, JUNE 8, 1973 No. 106. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Четвер, 7 червня 1973

У БРОНКСІ, НЮ ЙОРК, ДВА НЕГРИ ЗАСТРЕЛИЛИ ПОЛІЦАЯ Сиднея Томпсона, який старався затримати їх, коли вони хотіли ввійти на плятформу підземки не заплативши по 35 центів. Один із вбивників, Віктор Камбербач, був поранений в перестрілці і тепер знаходиться в шпиталі під арештом. Камбербач є членом так званої Чорної Визвольної Армії. Другому вбивникові вдалося втекти. Від останньої суботи, тобто від 2-го до 6-го червня, в місті Ню Йорку застрелено 2-ох поліцаїв, а ще три були поранені.

РЕЧНИК ВІЙСЬКОВОЇ ФЛЬОТИ ЗАЯВИВ, що незабаром розпочнуться військові суди над 11 моряками, які в березні ц. р. пішли були на страйк, тоді, коли їх корабель виконував службу на водах Північного В'єтнаму. Моряки представили своєму капітанові петицію, в якій вичисляли ряд скарг на нього й домагалися, щоб він зустрівся з цілою групою для обговорення цих скарг. Капітан згодився зустрітися, але не з цілою групою в один раз, а з кожним моряком окремо. Оскаржені моряки не прийняли цієї пропозиції капітана й пішли на страйк 30 березня ц. р.

В АРГЕНТИНІ ЛІВІ ТЕРОРИСТИ ЗВІЛЬНИЛИ поліційного старшину, полковника Джакоба Насіфа, якого були схопили 26-го квітня ц. р. Терористи, які називають себе Революційною Армією Народу, в окремому повідомленні заявили, що вони звільнять полк. Насіфа після того, як перевірять, що політичні в'язні, яких недавно звільнив новий пероністський уряд, є при доброму здоров'ї. Не відомо чи терористи також звільнять колишнього шефа розвідки морської фльоти, адмірала Франсіска Алемана, який був схоплений 1-го квітня ц. р.

ЛІВИЙ УРЯД ЧІЛЕ БУВ ПРИМУШЕНИЙ ПРИПИНИТИ всі експорти міді через продовження страйків у двох найбільших копальнях. Страйкуючі робітники зажадали підвишки у платні та заявили, що їх страйк не має жадних політичних цілей. Уряд президента Сальвадора Альєнде твердить, що страйкуючі робітники виконують бажання правих політичних груп. Правдоподібно експорти міді будуть припинені до кінця червня ц. р.

КОМІСІЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ У ПАЛАТІ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ПРОГОЛОСУВАЛА, щоб висота державного довгу була задержана на теперішньому рівні 465-ох більйонів принаймні до кінця листопада ц. р. Таким чином, ця комісія тимчасово відкинула прохання Уряду президента Ніксона, який вимагав, щоб висота державного довгу була піднесена до 485 більйонів долярів.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ВІДБУВ НАРАДУ із своїми головними економічними дорадниками, включно з колишнім секретарем скарбу Джоном Б. Коннелі. Внаслідок цієї наради почали поширювати припущення, що Уряд плянує нові кроки в боротьбі із зростом платень і цін. Чи ця боротьба має бути у формі встановлення „замороження" на платні та ціни — не відомо. Існують здогади, що Джон Коннелі, який тепер є дорадником Президента, хоче встановлення твердої контролі. Але інші дорадники президента Ніксона, наприклад, теперішній секретар скарбу Джордж Шулц і голова Ради Економічних Дорадників, Герберт Стайн, є проти такої твердої контролі. Між іншом, сенатський демократичний „кокус" 4-го червня ц. р. одноголосно прийняв резолюцію, в якій вимагав встановлення 90-тиденного „замороження" на платні, ціни, прибутки, чинші та банкові відсотки. Чи республіканський Уряд піде за порадою демократів — не відомо.

ГУБЕРНАТОР ДЖОРДЖ ВОЛЛЕС з Алабами заявив, що він настільки фізично сильний, що плянує надалі брати участь у крайовій політиці та що у виборах, які мають відбутися в наступному році, він зможе перемогти будь - якого суперника на пост губернатора. Рік тому губернатор Воллес був тяжко поранений в атентаті, внаслідок чого долішня частина його тіла залишилася спаралізованою.

ПРЕЗИДІЯ ВЕРХОВНОГО СОВЄТУ СССР перевела зміни на пості совєтського амбасадора в Канаді. Згідно з повідомленням в „Правді" з 1 червня, Верховний Совєт звільнив Бориса П. Мирошниченка, дотеперішнього амбасадора в Канаді, а на його місце призначив Олександра М. Яковлєва. Мирошниченка звільнено „у зв'язку з переходом на іншу працю". Олександер М. Яковлєв — автор голосної недавно статті „Проти антиісторизму", кол. керівник пропагандивного відділу ЦК КПСС.

ВІЙСЬКОВИЙ ГРЕЦЬКИЙ РЕЖИМ поінформував, що референдум в справі монархії в Греції буде переведений в умовах повної безсторонности, не зважаючи на те, що в Греції існує воєнний стан. Згідно з урядовою заявою, референдум і вибори будуть „справедливі та вільні". Знову ж кол. грецький міністер Дж. Зіґдіс, який є тепер в опозиції до сучасного режиму, заявив, що у пропонованому референдумі населення фактично не матиме вибору між монархією і республікою.

УРЯДОВА МОРСЬКА КОНСУЛЬТАТИВНА ОРГАНІЗАЦІЯ, яка діє в системі ОН, прийняла пропозицію ЗСА про створення комісії, завданням якої буде дбати про чистоту океанів. Американська пропозиція буде предметом докладніших студій на засіданні цієї організації в Лондоні під кінець липня ц. р.

АНВАР ЕЛЬ-САДАТ ПЕРЕВІВ ОСОБИСТУ ІНСПЕКЦІЮ єгипетських збройних частин в тій частині Синаю, яка є під контролею єгиптян. Інспекція мала характер демонстрації проти окупації Синаю Ізраїлем. Єгипетська преса особливо розпропаґувала цю інспекцію, інформуючи про неї в загальному контексті вимоги Єгипту до Ізраїлю звільнити Синай, що його захопили жиди у вій 1967 року.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ПОМПІДУ дуже обмежив свої публічні виступи у найближчому майбутньому. Хоч ніякого пояснення для такого рішення президента не подано, у Франції поширилися здогади про його хворобу. Перші вістки про захворіння Помпіду поширилися під час його зустрічі з президентом Ніксоном в Ісляндії.

У КОПЕНГАГЕНІ ВІДБУВАЮТЬСЯ РІЧНІ НАРАДИ Міжнародної Комісії для справ риболовлі у Північному Атлантику. Однією з головних точок наради є питання риболовлі у прибережних водах, зокрема з уваги на бажання окремих держав заборонити чи принаймні обмежити риболовлю у прибережних водах. Як відомо, тепер йде на цю тему спір між Ісляндією та Англією. ЗСА зі свого боку виступили з домаганням обмежити риболовлю вздовж східнього побережжя Америки.

НАСТУПНИЙ ТИЖДЕНЬ БУДЕ В АМЕРИЦІ БРАТЕРСЬКИМ ТИЖНЕМ

Губернатор Ню Джерзі Вілліям Т. Кегіл підписує проклямацію Братського Тижня в своїй канцелярії в Трентоні 16-го травня ц. р. в приявності членів Екзекутиви Братського Конґресу Стейту Ню Джерзі. Від Українського Народного Союзу взяли участь в цій церемонії головний предсідник Йосип Лисогір (стоїть другий зліва) як референт публічних зв'язків і Братського Тижня, і заступник гол. предсідника та рекордовий секретар Володимир Сохан, як віцепрезидент Братського Конґресу Стейту Ню Джерзі (стоїть останній зліва).

Численні стейти і міста, в яких ведуть свою активність такі братерські установи, як Український Народний Союз ,відзначатимуть наступний тиждень від 8 до 14-го червня, як Братерський Тиждень для вшанування та популяризації широкої в Америці і Канаді мережі братських організацій та їх Відділів і їх ідеалів та цілей. В тому тижні, в четвер, 14-го червня, припадає День Прапора і відзначування саме в тому тижні братських організацій символізує їх патріотизм та відданість ідеалам волі і справедливости. З нагоди цього Тижня губернатори багатьох стейтів та посадники багатьох міст видали відповідні проклямації, закликаючи громадян „дати свою підтримку і виявити свою вдячність" братерським установам за їх благородну активність. Губернатор Ню Джерзі Вілліям Кейгіл підписав таку проклямацію, в приявності очолюваної головним предсідником Українського Народного Союзу Йосипом Лисогором численної делеґації багатьох братерських установ вже в половині травня. В проклямації м. ін. сказано:

„Тому, що президент Крайового Братерського Конґресу Америки, який об'єднує 96 братсько-запомогових союзів та понад десять мільйонів членів, призначив час від 8 до 14 червня 1973 р., як Братерський Тиждень, і

Тому, що братсько-запо-

(Закінчення на стор. 7-ій)

През. Ніксон призначив Лерда на свого головного дорадника для внутрішніх справ

Вашинґтон. — Переорганізовуючи штаб своїх дорадників, президент Ніксон призначив колишнього секретаря оборони Мелвіна Р. Лерда на становище головного дорадника Білого Дому для внутрішніх справ. Під час пресової конференції, яка відбулася після повідомлення про це призначення, Лерд заявив, що він переймає це становище в теперішній час деякого застою в Білому Домі не надто радо, але рішився прийняти його в повному переконанні, що президент Ніксон не мав ніякого відношення до Вотерґейської афери. Водночас із повідомленням про призначення Лерда президент Ніксон подав до відома, що ген. Александер М. Гейґ, мол., відходить від активної служби в Армії і продовжуватиме виконувати свої обов'язки, як керівник штабу дорадників і працівників Білого Дому. Мелвін Р. Лерд займе становище Джона Д. Ерліхмана, а ген. Гейґ прийде на місце Г. Р. Галдермана — Президентових дорадників, які зрезиґнували із своїх становищ 30 квітня ц.р. у зв'язку з Вотерґейською справою. Здійснив през. Р. Ніксон ці назначення під деяким тиском Конґресу, який вимагав, щоб штаб дорадників Білого Дому очолила людина з більшим політичним досвідом, і висловлював заперечення проти того, щоб ген. Гейґ займав цивільний пост, перебуваючи в той же час в активній військовій службі. Водночас із цими призначеннями, президент Ніксон поширив ролю й функції пресового секретаря Роналда Л. Зіґлера, призначаючи його на свого асистента і речника. Зіґлер продовжуватиме виконувати також функції пресового секретаря.

ОДВУ відзначила роковини голоду та відбула наради

Аллентавн, Па. — Місцевий щоденник „Морнінґ кол" з 29 травня помістив статтю п.н. „Українці Гомстеду відзначують роковини голоду". „Український Гомстед" — це назва, під якою тут знають Оселю ім. О. Ольжича. Щоденник пише: „Біля тисячі українців взяли участь в Оселі ім О. Ольжича у відзначуванні сорокових роковин голоду в Україні, який знищив шість мільйонів людей... Цей голод був ціною, яку український нарід заплатив за відмову бути поневоленим режимом, який позбавив людей їхньої гідности і змушував їх відмовитися від своєї історії та культури. Але ці шість мільйонів тільки частина тих, які були, та тих, які ще прийдуть..."

Це і багато більше передав американський щоденняк своїм читачам з події, що відбулася на Оселі ім. О. Ольжича 26-28 травня. Була це Зустріч членів ОДВУ, УЗХ, МУН, СВУР зі східніх стейтів ЗСА. Приїхали люди не лише з Ню Йорку і Ню Джерзі, з ближчих околиць Пенсильвенії, але теж і з далеких Сиракюз, щоб тут застановитися що і як робити далі, а також, щоб відзначити одну з найбільш трагічних подій в історії українського народу.

Зустріч членів Братніх Організацій почалася в суботу нарадою-конференцією, на якій представники ОДВУ, УЗХ, МУН і СВУР поінформували про свою працю, про

(Закінчення на стор. 7-ій)

Рада Безпеки ОН почала розгляд ситуації на Близькому Сході

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — Арабсько - ізраїльський конфлікт знову знайшовся на порядку нарад Ради Безпеки Об'єднаних Націй і, як виявив перший день нарад 6 червня, в настанові обох сторін нічого фактично не змінилося. Коли йдеться про арабські держави, то їхнє становище уточнив представник Єгипту Магомет Г. ель-Зайят, поновлюючи вимогу, щоб Ізраїль негайно звільнив окуповані арабські території та відтягнув свої війська у границі з-перед війни в 1967 р. Додаткова вимога арабського речника стосувалася палестинських арабів, мовляв, „аспірації палестинської нації мають бути заспокоєні, а її права ґарантовані", включно з правом палестинців „жити в мирі на території, кордони якої мають бути визнані та забезпечені". Під час свого виступу перед Радою Безпеки Магомет ель-Зайят заявив також, що „Єгипет готовий на розмови без ніяких передумов", але проблема в тому, що Ізраїль поставив передумови у тому сенсі, що не хоче звільнити арабських територій. Ізраїльський представник Йосеф Текоаг поновно видвигнув пропозицію безпосередніх переговорів, заявляючи, що звільнення захоплених територій може наступити тільки після успішного закінчення таких переговорів та підписання мирного договору. Як у минулі роки, так і тепер стоїть відкритим питання про те, як інтерпретувати резолюцію ОН з 1967 року, яку обидві сторони акцептували, але не погодилися щодо її інтерпретації. Резолюція вимагає, щоб Ізраїль вивів свої війська з територій захоплених у війні 1967 р. і щоб на Близькому Сході відновлено шляхом переговорів „повагу і визнання суверенности, територіяльної непорушности і політичної незалежности всіх держав в цьому районі та їхніх прав жити в мирі, у визнаних та забезпечених кордонах, без погроз і застосування актів сили". В той час, коли араби вимагають, щоб Ізраїль звільнив окуповані терени і щойно тоді мали б початися переговори про забезпечення миру на Близькому Сході, то жиди пропонують найперше переговори, після яких мало б прийти звільнення окупованої території. Наради Ради Безпеки ОН в справі Близького Сходу продовжуються.

Західня Німеччина ратифікувала договір із Східньою Німеччиною

Бонн. — Оспорюваний і критикований договір між двома Німеччинами увійшов в силу, якщо йдеться про Західню Німеччину, з моментом підписання його західньо-німецьким президентом Ґуставом Гайнеманом. Затримка з підписанням договору була спричинена відкликом до суду з боку християнських демократів, німецької опозиційної партії, яка вважає, що договір неконституційний. Суд відкинув внесок опозиційної партії, але ще не вирішив питання, чи не порушує цей договір конституційної статті, яка вимагає від німецького уряду змагатися за об'єднання Німеччини. В опінії християнських демократів, ратифікація договору є рівнозначна з формальним визнанням поділу Німеччини на дві німецькі держави. Політичні німецькі кола, однак, не вважають, що це питання може заважити на дальшому розвитку добросусідських взаємин між Західньою та Східньою Німеччинами. Підписавши договір, президент Гайнеман призначив одночасно першого офіційного західньонімецького представника в Східній Німеччині з рангою амбасадора. Ним став Ґюнтер Ґаус, кол. редактор журналу „Дер Шпіґель". Як тільки договір буде ратифікований Східньою Німеччиною, обидві німецькі держави могтимуть стати членами Об'єднаних Націй.

Переможці у правиборах в Ню Джерзі готуються до листопадових виборів

Трентон. — Конґресмен Чарльз В. Сандман мол., який останнього вівтірка здобув номінацію Республіканської партії на пост губернатора Ню Джерзі, та колишній суддя Бренден Т. Бирн, який здобув номінацію Демократичної партії, вже тепер почали готуватися до листопадових виборів. Правдоподібно, над виборчою кампанією буде домінувати проблема стейтового прибуткового податку та питання, зв'язані з проявами корупції в адміністрації теперішнього республіканського губернатора Віллльяма Кейгіла. Політичні провідники обох партій твердять, що у листопадових виборах будуть змагатися представники двох протилежних політичних напрямків. Чарльз В. Сандман мол. є консервативних переконанх і категорично виступає проти стейтового прибуткового податку. Його суперник з Демократичної партії Брендон Т. Бирн визначається своїм лібералізмом. Політичні коментатори також твердять, що листопадові вибори покажуть, який вплив на кандидатуру консервативного республіканця буде мати Вотерґейтська афера. Великий вплив на вибори може мати також корупція попередньої республіканської адміністрації. Так, як ситуація сьогодні виглядає, то тепер перевагу має кадидат Демократичної партії Бренден Т. Бирн. Але політичні коментатори зазначують, що до виборів ще 5 місяців.

В Ню Йорку відбувся панель-віче в справі руйнування української культури

Ню Йорк (В. Л.) — 3-го червня 1973 р. о год. 4-ій по пол. тут у великій залі Народного Дому заходами Ради для Справ Культури при Світовому Конґресі Вільних Українців і Об'єднаного Комітету Українських Організацій Великого Ню Йорку відбулося панель-віче, присвячене висвітленню методів і форм нищення української духової культури та її творців Москвою в минулому і сучасному.

Віче відкрив екзекутивний директор УККА мгр І. Базарко вступним словом, в якому з'ясував нехтування українськими національними проблемами на форумі Об'єднаних Націй, засвідчене відсутністю українського національного прапора посеред прапорів вільних народів перед будинком ОН.

З черги модератор панелю проф. д-р Микола Чировський вказав на функцію духової культури, як чинника, що стимулює розвиток і зростання всіх ділянок національного життя, і кинув заклик до українства в діяспорі всіма можливими засо-

(Закінчення на стор. 7-ій)

В „Комуністі України" почали громити Юрія Смолича за регабілітацію ВАПЛІТЕ

Київ. — У надрукованій в офіційному органі Центрального Комітету Комуністичної Партії України „Комуніст України", число 5-е за травень 1973 р., великій статті п.н. „За конкретно-історичне відображення життя в літературі", автор її академік Микола Шамота, критикуючи цілий ряд совєтських письменників за їхні відхилення від обов'язуючих настанов про „партійність" літератури, заатакував також колишнього голову Українського товариства культурних зв'язків з українцями за кордоном та донедавнього голову правління Спілки Письменників України, Юрія Смолича за здійснену ним спробу регабілітації створеної й очолюваної у 1920-их роках Миколою Хвильовим Вільної Академії Пролетарської Літератури, відомої під скороченою назвою ВАПЛІТЕ. У названій статті Микола Шамота, академік АН УССР і директор Інституту літератури АН УССР пише:

"...ідеалізуючи окремих літераторів і окремі літературні організації, сучасні автори наукових розвідок і мемуаристи немовби беруть під сумнів уже не тільки слушність багатьох критичних оцінок, даних у партійних документах того часу, але й доцільність заходів, які тоді вживалися партією.

"Так трапилося, наприклад, з самозваною „Вільною Академією пролетарської літератури" (Ваплíте). Її керівництво, особливо ж її ідейний натхненник М. Хвильовий, з перших кроків діяльності протиставило себе партії і висунуло глибоко антикомуністичні лозунги боротьби проти „російського впливу", за орієнтацію на „психологічну Европу"...

"Комуністична партія України немало сил поклала на те, щоб знешкодити вплив цієї організації на маси і, зокрема, на молодих літераторів. Викрита партією і літераторами та літературними організаціями, що підтримували політику партії, Ваплíте самоліквідувалась... Така коротко історія Ваплíте. Ніщо не дає приводів переглядати її.

"Однак багато згадок, висловлювань, характеристик у ряді статтей і спогадів, зокрема в „Розповідях про неспокій" Ю. Смолича, ідуть у напрямі перегляду історії, реабілітації цього угрупування і вихваляння його діячів"...

Крім Юрія Смолича в статті М. Шамоти гостро скритиковані а то й засуджені ще такі літератори і літературознавці та їхні твори: поет Станіслав Тельнюк, прозаїк Євген Гуцало, літературознавець Віталій Дончик, молоді поети В. Базилівський, Леонід Горлач, Алла Тютюник, М. Руденко, прозаїки Григір Тютюнник, Юрій Мейгеш, Роман Федорів, автори відомої збірки нарисів „Неопалима купила" Ю. Колісниченко і С. Плачинда, автор роману „Меч Арея" Іван Білик і зокрема В. Яременко, автор передмови до вибору виданих 1971 р. поезій еміґраційного поета Ол. Олеся.

Заатакований М. Шамотою Юрій Смолич був усунений із посту голови правління Спілки Письменників України в березні цього року. Атака М. Шамоти доводила б, що причиною його усунення були видані ним три томи його спогадів п.н. „Розповідь про неспокій".

Грабують культурні скарби України

В московському місячнику „Вопросы Истории" (ч. 3, 1973, стор. 173) надруковану наступну „хронікальну замітку":

„Учасники археографічної експедиції Бібліотеки Академії Ааук СССР побували на Україні (у Вінницькій, Одеській і Черновецькій областях) та в Молдавії. До Ленінграду вони привезли біля 20 книг з Білокриницької бібліотеки. В монастирях, що там (біля села Біла Криниця) знаходилася, протягом півтора сторіччя з Росії, Туреччини й Молдавії стікалися рукописи й книги. Досі вважалося, що ця бібліотека загинула. Велику наукову й пізнавальну цінність становить рукопис „Діянія церковні й горожанські" кардинала Цезаря Баронія та праця XVII-го віку про всесвітню історію".

З повідомлення виходило б, що дозволу в „Українському Державному Комітету для охорони пам'ятників старовини при Раді Міністрів УССР" на такий явний грабунок „експедиція" не питала.

В минулому сторіччі отакі „наукові експедиції" відкривали й грабували колонії в Індії, в Африці, розтягали до своїх музеїв та бібліотек, скарби Єгипту, Китаю, Центральної Америки. Цілий культурний світ засудив і засуджує грабіжників за такі дії, ЮНЕСКО винесла проти них резолюцію й заборону. А з України — це не вперше і ще не востаннє тягнуть до Ленінграду чи Москви все, що тільки знайдуть „експедиції" каїзднків. До того про такі успіхи експедицій навіть відверто пишуть у наукових журналах.

КЛК відкриває тенісовий сезон на Союзівці турніром з нагоди свого 50-річчя

Союзівка (В. С.) — Вже цієї суботи і неділі, 9-го та 10-го червня, відбудеться тут перший в цьому сезоні тенісовий турнір, яким започаткує Карпатський Лещатарський Клюб відзначування 50-ліття існування та праці над вихованням здорової тілом і духом молоді, а Союзівка починає свій літній спортовий, зокрема тенісовий сезон. Після цього турніру КЛК, в якому змагатимуться сеньйори, чоловіки, жінки та юнаки і юначки, буде влаштований на Союзівці вже 30-го червня і 1-го липня тенісовий турнір за індивідуальну першість СУАСТ-Схід, тобто за першість українців на Сході ЗСА. Організатором цього турніру є УАСТ „Тризуб" з Філядельфії. На дні 11-го та 12-го серпня ц. р. заповіджено вже тенісові змагання за першості у подвійній грі, що їх організатором є КЛК.

На великий кінець тижня, зв'язаний з Днем Праці в днях від 31-го серпня до 3-го вересня, відбудеться на Союзівці традиційний вже тенісовий турнір у всіх групах змагунів і змагунок за першість Української Спортової Централі Америки і Канади, получений, як і досі, з плавацькими змаганнями цієї ж Централі. Ці подвійні першості українців ЗСА і Канади будуть присвячені 50-річчю діяльности Карпатського Лещатарського Клюбу. Два тижні пізніше, 15-го і 16-го вересня, влаштовують на Союзівці у зв'язку із Днем УНСоюзу тенісисти Зенон Снилик і Юрій Савчак вже п'ятий річний турнір шістнадцяти найкращих запрошених українських тенісистів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Сконцентрований наступ

Започаткований кагебівським режимом в Україні наступ на такі чи інші вияви національної свідомости, пошани до історичних традицій й любови українців до свого народу розгорається з усе більшою силою, перетворюючись у справжній розгром українських культурних сил — діячів науки, літератури і мистецтва, які відважуються підкреслювати у своїх творах національні цінності. Після березневого пленуму Спілки Письменників України, на якому В. Козаченко, Л. Новиченко, Р. Братунь та інші громили „відхилення" від партійно - кагебівських настанов і вияви „буржуазного націоналізму" у творчості видатних підсовєтських письменників, розгромлено за потурання виявам націоналізму навіть донедавнього партійного „боса" в Україні Петра Шелеста, і то в офіційному органі ЦК КПУ „Комуніст України".

Теоретичну „підбудову" під цей наступ дав відомий кагебівський спец від „буржуазного націоналізму" В. П. Чередниченко в статті „Антирадянщина — основний напрямок підривної діяльности українського буржуазного націоналізму", що була надрукована в числі 3-му київського „Українського Історичного Журналу" за березень 1973 року. Свою характеристику різних аспектів „підривної діяльности" українських буржуазно - націоналістичних організацій за кордоном Чередниченко закінчив такою вимогою: „Тому боротьба проти проникнення в нашу країну буржуазних і буржуазно - націоналістичних ідей, чужих радянським людям звичаїв і традицій, викриття реакційної суті буржуазного націоналізму, як одного з загонів сучасного антикомунізму, його контрреволюційної, антинародної ідеології і політичної практики є прямим завданням політичного виховання". В намаганні здійснити це завдання, вслід за статтею Чередниченка в теоретичному журналі ЦК КПУ „Комуніст України", число 5 за травень 1973 року, появилася стаття відомого літературознавця сталінського типу, директора Інституту Літератури АН УССР академіка Миколи Шамоти з розгромом цілого ряду поетів, прозаїків, зокрема авторів історичних повістей і романів, як також літературознавців за їхні „помилки" й відступи від принципів „конкретно - історичного відображення життя в літературі". Не пощадив М. Шамота навіть донедавнього голови Правління Спілки Письменників України Юрія Смолича, багатократно нагородженого орденами й медалями за заслуги для партії й режиму, який зазнав розгрому за... регабілітацію Вапліте в його широко реклямованих донедавна „Розповідях про неспокій".

Своєрідного „вершка" досяг наступ на український націоналізм у доповіді драматурга Олександра Левади й виступах інших промовців на спільному засіданні „творчих спілок" УССР, в якій він, розгромивши знову ряд літераторів і істориків за їх „помилки", підвів підсумки „важливого вкладу" совєтських літераторів і публіцистів у справу „невпинної боротьби з лютим ворогом українського народу — українським буржуазним націоналізмом". Закінчилося це засідання схваленням резолюції з вимогою викривати „ворожу ідеологію буржуазного націоналізму".

Цей широко розгорнений і сконцентрований наступ кагебівського режиму доводить, що комуністичні ідеї й ідеали в Совєтському Союзі дуже вже занепали, а то й банкрутують, коли аж такою „боротьбою" треба підвищувати їх „наступальну ролю і впливову силу".

Необхідні передумови

Свідчення президента Українського Конґресового Комітету Америки проф. Лева Добрянського перед Комісією шляхів і засобів у справі проєктованого торговельного договору з СССР та надання СССР статусу упривілейованої держави заслуговують на окреме відмічення, коли брати до уваги саме насвітлення проблеми, а також пороблені пропозиції. Виступаючи від імени УККА, проф. Л. Добрянський з'ясував не тільки свої особисті погляди на питання американсько - совєтських торговельних взаємин і на питання матеріяльно - технічної допомоги для СССР, але також погляди всієї української спільноти в ЗСА, яка глибоко зацікавлена цими питаннями, що заторкують безпосередні інтереси також українського народу на просторах СССР.

Ніхто не може заперечити твердження про те, що торгівля між державами в додатку до виключно економічного аспекту має в більшій чи меншій мірі аспект виразно політичний. Зокрема це стосується торговельних взаємин демократичних держав з державами тоталітарними, як в нашому конкретному випадку між ЗСА та СССР. Для тоталітарних держав типу СССР, як в минулому для таких держав як гітлерівська Німеччина чи фашистська Італія, міжнародна торгівля була і є догідним способом одержати навіть від своїх противників потрібні товари, щоб відтак їх спрямувати проти держави - постачальника. В такому аспекті говорять сьогодні совєтські лідери, підкреслюючи „взаємовигідність" торговельних взаємин, маючи при тому на увазі нагоду скріпити економічний і воєнний потенціял СССР.

Виходячи з такої правильної оцінки ситуації, проф. Л. Добрянський видвигнув принцип „політичности торгівлі", згідно з яким „за торговельними концесіями мають іти концесії політичні". У випадку СССР мова йде про припинення зброєння і розбудови військової сили, забезпечення в СССР основних прав людини, привернення прав належних народам в СССР в тому сенсі, щоб їх розглядати не як „меншості", а окремішні нації, чого, на жаль, не роблять ані американські урядові чинники, ні американські господарські кола, домовляючися з совєтським урядом. Коротко, будь-які торговельні договори з СССР повинні узгляднити цілий ряд політичних аспектів і повинні бути реалізовані у „широкому політично - економічному контексті, який включає основні питання національної безпеки, прав людини та свободи". Без таких передумов торгівля з СССР у кінцевому ефекті тільки скріпить загрозу для всього демократичного світу.

ВСТАНОВЛЕНО НОВИЙ СОВЄТСЬКИЙ ОРДЕН

Москва. — На основі постанови ЦК КПСС, Ради міністрів СССР та ЦК ВЛКСМ (комсомолу) в СССР встановлено „єдиний" загальносоюзний орден „Переможець соціялістичного змагання 1973 року". Цей орден даватимуть усім тим, хто перевиконає плян п'ятирічки. Идеться тут, очевидно, про додатковий стимул для населення в боротьбі з недомаганнями совєтської економії, що їх совєтський режим намагається „ліквідувати" з допомогою грошевих нагород та орденів.

М. Сосновський

НЕВДАЛА ОБОРОНА ПОЛІТИКИ „МИРНОГО СПІВІСНУВАННЯ"

Під кінець лютого ц. р. Товариство Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського (ТУСМ) перевело на терені ЗСА широко закроєну акцію в обороні арештованих і засуджених українських інтелектуалістів в Україні. Однією з форм акції було збирання підписів під протестаційними листами, в яких критиковано політику американського Уряду щодо СССР, а зокрема намагання признати для СССР статус упривілейованої держави у торговельних взаєминах з ЗСА. Ці листи були пересилані на адресу президента Р. Ніксона.

Масовість листів мала свій вплив, і вже в квітні ц. р. з доручення президента Ніксона Державний Департамент виготовив відповідь за підписом Джана Ричардсона мол., в. о. асистента секретаря для публічних зв'язків. Ця відповідь була розіслана на ряд адрес і її одержують ще й тепер ті, хто звертається до Уряду в справі арештів з Україні з апелем про інтервенцію Уряду перед совєтськими чинниками.

Зміст цієї відповіді має особливу вимову, бо, з одного боку, в ній з'ясоване становище Уряду до справи порушування прав людини в загальному, а у відношенні до порушування прав людини в СССР зокрема, і з другого боку — оборона започаткованої президентом Ніксоном політики „мирного співіснування" з СССР. Одне і друге становище вимагають дещо докладнішого обговорення, бо заторкують ряд справ, які мають життьово важливе значення для наших акцій в допомогу наших братів на українських землях.

Треба позитивно оцінити заяву Уряду, що ЗСА „традиційно осуджували переслідування меншин, без уваги на те, де б це не діялося". Також дуже позитивною є заява, що „ми категорично не погоджуємося з тиском, що його стосує совєтський уряд, прагнучи обмежити національні, релігійні і культурні свободи одиниць і груп в Україні.. Уряд ЗСА засуджує ці арешти як порушення основних прав людини, ґарантованих Загальною Декляраціє Прав Людини та самою совєтською конституцією".

Зазначивши, що „змагання українського народу та інших совєтських меншинних груп забезпечити собі основні права людини і гідність мають нашу підтримку", американський Уряд одночасно інформує, що „совєтський уряд відкидає будь-яку спробу чужоземної офіційної інтервенції від імени одиниць і груп, переслідуваних за їхні релігійні чи політичні переконання", і тому не вважає доцільним інтервеніювати безпосередньо, хоч готовий підтримувати такого роду оборонні заходи на міжнародній арені. Очевидно, з цією арґументацією можна було б погодитися, хоч у цьому випадку позиція Уряду непослідовна, бо, наприклад, не є ніякою таємницею факт, що Уряд не відмовлявся і не відмовляється інтервеніювати в обороні жидівської групи в СССР від імени Американського Жидівського Конґресу. Вважаємо, що коли є можлива пряма інтервенція в обороні однієї національної меншини в СССР, то також може бути можлива інтервенція в обороні інших національних груп в СССР. Тим більше, що в кожному випадку йдеться про питання оборони основних прав людини без уваги на різниці расові чи етнічні.

Це один аспект відповіді Державного Департаменту, на який ми вважаємо за необхідне звернути увагу. Другий аспект — це питання американсько - с о в є тських взаємин в загальному. Як виходить з відповіді, американські урядові чинники узалежнюють майбутнє світу, його долю, від того, яким шляхом будуть розвиватися відносини між ЗСА та СССР. Відкидаючи т. зв. політику конфронтацій з СССР, Уряд ЗСА сподівається започаткувати період „мирного" лагодження спірних проблем, мовляв, обидві надпотуги заінтересовані „у спільному шуканні тривалого миру, і безпека в цьому контексті відіграє вирішальну ролю". У своїх міркуваннях американські урядові чинники і політичні пляновики виходять з засади, що „совєтські лідери мають сильну спонуку шукати такої форми взаємин, бо їхнє населення прагне поліпшення безпеки і життьового стандарту — такого поліпшення, яке може прийти, коли с о в є тський уряд зредукує міжнародне суперництво з нами.. Лекція минулого привела наші обидві сторони до переконання, що треба шукати продуктивніших взаємин і задовольнитися вирішуванням різниць шляхом переговорів, а не конфронтації. Коли йдеться про нас, то ми не бачимо, що можна було б щось досягнути для справи людських прав поворотом до практики минулого". В закінченні Державний Департамент стверджує, що в переконанні американського Уряду „совєти самі дійдуть до переконання, що не є в їх інтересі започатковувати акції, які викликають леґітимну публічну тривогу в З'єднаних Стейтах. Ближчі взаємини між нами принесуть користі для населення обох країн".

Таке є офіційне становище Державного Департаменту, яке, до речі, цілком покривається з усім тим, що подибуємо у посланні президента Ніксона Конґресові на тему зовнішньої політики ЗСА і взаємин з СССР з травня ц. р.

Помилкові передумови

Ніхто не буде сумніватися в тому, що на сучасному ета-

(Закінчення на стор. 7-ій)

Микола Степаненко

МОРАЛЬНІ ЕЛЕМЕНТИ БУТТЯ НАЦІЇ

(3)

Виконуючи заповіт Симона Петлюри про сторожкість до підступів ворога, ми повинні також не лише пам'ятати й відсвіжувати в пам'яті всі — до найменших! — „кривди, заподіяні нам", ми повинні підсилювати й підживлювати нашу „творчу любов до Батьківщини" і загострювати та при кожній нагоді виявляти нашу глибоку ненависть до ворога й щохвилини бути готовими до помсти за всі заподіяні кривди. На жаль, якесь число наших земляків, дбаючи про особисті вигоди й користі, про теплі становища й земні льояльності, живучи в умовах виключної заможности й спокою, дуже швидко забувають про ці надзвичайно важливі „моральні елементи буття нації". А ворог тільки цього й хоче, щоб наші земляки обростали товщем забуття, ностальгії й пієтету до „штучних морів" та „комуністичних будов"... Ці наші забудькуваті землячки, які „живуть хлібом єдиним" і яких ми не бачимо серед зорганізованої громади, не бачимо й сьогодні на Жалобній Маніфестації, стають жертвами й знарядям мдосковської пропаґанди. Дуже легко забувають вони про те, що вчорашні й сьогоднішні злочини московського комуністичного режиму є логічним провадженням традиційної московської імперіялістичної політики.

Забувають вони, що за ці злочини відповідальні не лише Сталін чи кілька його підручних на чолі з Кагановичем і Хрущовим, а й Брежнєв, і Косиґін, і Подгорний, і презренні малороси на чолі із Щербицьким. Забувають вони про свій невиконаний обов'язок посланця поневоленого народу й живого свідка політичного терору, який ще недавно, мріючи про те, щоб не потрапити в руки новітніх репатріяторів - людоловів, прирікав щодня і щогодини говорити світові правду про минулі і сьогочасні кривди, а сьогодні „розчарувався", бо лінивство і скупість заблькували йому очі, вуха, сумління і розум...

Вислів нашої глибокої ненависти до ворога і наш голосний протест проти його теперішньої злочинної політики повинні також сприяти пробудженню і протвереженню впливових представників Уряду і Конґресу З'єднаних Стейтів Америки — цього правдивого бастіону волі і справедливости та єдиної надії всіх поневолених. Бо існує серйозна небезпека того, що вони, також дбаючи про свої вузько еґоїстичні інтереси, можуть піддатися спокусі й будуть заколисані миролюбною а ґ і тбрехнею московських купців і кремлівських демонів співіснувальної дипломатії. Треба звернути їхню увагу й увагу вільнолюбного американського народу та всього цивілізованого світу на те, що московський колоніялізм і народовбивство за умов потурання агресорам, тупої байдужости до страждань інших народів, за умов пасивности, переляку й бажання компромісів та апатії дуже легко можуть перекинутися на всі обширі дотепер ще вільного світу. Ці самозрозумілі й перевірені сумним досвідом істини потрібно повторювати послідовно і безупинно.

Треба також, щоб наш гнівний протест, з допомогою засобів модерної комунікації, зокрема преси, радіо і телевізії, магутнім відлунням пробився через залізні заслони, через дротяні загороди концентраків і в'язниць Сибіру, через усі мури совєтської тюрми народів і щоб він, цей наш гнівний протест, скріпив дух безкомпромісових борців, щоб полегшив страждання уярмлених, які не можуть очікувати ніякої іншої, а лише такої нашої моральної допомоги і підтримки. Треба, щоб нашим гаслом стали перефразовані біблійні слова: „Якщо я забуду тебе, мій багатостраждальний і сторозтерзаний Києве і мій розіп'ятий народе, нехай усохне правиця моя!"

І, нарешті, за нашим урочистим вшануванням пам'яті жертв московського комунізму і за нашими ревними молитвами про прихід волі і справедливости для багатостраждальної України, за нашою всеєдіючою і всеперемагаючою вірою в перемогу Божого Правосуддя над злом повинні прийти єдність самостійницьких національних сил і невтомна праця, а також готовність до жертви всім, включно із найдорожчим — своїм життям. Наш народ на протязі багатьох віків своєї історії і наша діяспора за останнє століття і за останню його четвертину дали й дають немеркнучі приклади такої творчої любови, творчої праці і найвищої жертви. За нашою вірою і за нашою працею буде нам заплачено в майбутньому. Лише тиждень тому, 13-го травня ц. р., промовляючи на бенкеті у Філядельфії Блаженніший Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф ще раз підкреслив величезне значення нашої культурно - н а у кової творчости: „Самими тільки співами і танцями України не здобудемо.. Наукові праці, музеї і архіви та високі школи — це те, що нам тепер на потребу. Люди минаються, сьогодні вони є, а завтра їх може не стати, але їхня творчість залишиться назавжди".

Окремою важливою ділянкою нашого творчого життя і висловом „творчої любови до Батьківщини", до якої закликав також Симон Петлюра, є наше зорганізоване життя у всій його багатогранності. Пам'ятаючи й інші слова Симона Петлюри про те, що „перемагають зорганізовані і нерозпорошені", ми повинні всіма силами зміцнювати і розбудовувати кожну клітину

(Закінчення на стор. 7-ій)

Дарія Маркусь

УКРАЇНОЗНАВЧІ СТУДІЇ З АМЕРИКАНСЬКОЇ ПЕРСПЕКТИВИ

(2)

Натомість давніші поселенці, які, наприклад, противилися спочатку публічним школам, тепер піддалися арґументам і погодилися на оподаткування для публічних шкіл, де нові іміґранти, а їхні діти зокрема, мали піддатися процесові асиміляції, нібито демократична система мала б залежати від культурної однаковости, а не політичної рівности.

Навіть такі незаперечні гуманісти, як Генрі Бернард і Горас Ман, яких уважають за будівничих американського шкільництва, нічого злого в асиміляції не вбачали. Треба було великого розуму видатного американського філософа і педагога Джона Дюї, щоб вказати на нерозривність понять розвитку, демократії та індивідуальної свободи. Згідно з Дюї, людина виявляється чи здійснює свої потенції тільки в громадському житті. Дюї бачив загрозу для суспільства в індустріялізації, що перетворювала громади на сіру масу, в якій одиниця губиться. Та ідея однаковости, яку Дюї вважав загрозою для демократичної системи, сильно полонила американські уми.

Коли після довгих років досвіду стало очевидним, що асиміляція не увінчається повним успіхом з різних причин, в цьому випадку асиміляція багатьох етнічних спільнот в англосаксонську групу, стала популярною теорія, яку яскраво представив в 1910-их роках Ізраель Цанґвіль у своїй п'єсі „Перетоплювальний котел", — т. зв. теорія „мелтінґ пат". Це був варіянт асиміляційної теорії, мовляв, ми всі підемо на певний компроміс — дещо свого віддамо, а дещо чужого приймемо — і вийде з нас усіх гібридна нація з гібридною культурою.

З перспективи часу бачимо, що народи, які між собою ворогували в Европі, тут мирно співпрацюють. І про Америку можна говорити як про політичну націю. Але одностайної гібридної культури, за винятком того, що накинула всім індустріялізація (а це не лише в Америці, але й в кожній країні, де вона проходить), Америка і досі не витворила, і можна ставити слушне питання, чи така культура дійсно побажана! Ми щораз більше усвідомляємо, що індустріялізація, розвиток техніки, засоби комунікації, все те, чому ми так багато завдячуємо наш матеріяльний добробут, загрожує нашим духовним і людським вартостям, робить з нас уніформовану юрбу, а не громаду, в якій індивідуально людина може себе виявити.

Вияв людських вартостей узалежнений історичним часом і культурою, в якій ми зросли. Культура це не писанки і вишивки, і не лише літературні твори. Це лише окремі продукти членів даної культури. Культура це ті невидимі, але відомі вулички і стежки, якими суспільство дає змогу одиниці виявити свій інтелектуальний, естетичний і вольовий потенціял. Різні народи мають різні культури. Ця багатогранність це не хаос, а тільки багатство вияву людських можливостей, людської свободи.

В Америці ми ставимо людську свободу як найвищий ідеал. Горас Келлен вказав на теорію „мелтінґ пат", що саме вона заперечує принцип людської свободи і в своїй основі є недемократична, вона навіть неамериканська. З його ім'ям пов'язана теорія культурного плюралізму, в якій він старався виснити не лише можливість, але й потребу культурного зрізничкування американського суспільства. (Свої погляди Келлен представив у збірці статтей п.з. Culture and Democracy in the United States, 1924). Для Келлена було ясним ще в двадцятих роках, що етнічність в Америці не є переходовим явищем. Попри настанову на асиміляцію цілої шкільної системи в Америці, до того самого висновку приходять сорок років пізніше Петрик Мойніген і Натаніел Глейзер у своїй загальновідомій праці „Поза перетоплювальним котлом" (Beyond the Melting Pot, 1963).

Дивлячись на історію українського поселення в Америці, ми також приходимо до подібних висновків. Не починали перші українські поселенці в 1880-90-их роках з Гарварду або Чикаґського університету, бо мало серед них було навіть письменних людей. Але сьогодні їхні нащадки там вчаться. Не завжди й знали ті перші поселенці, як себе національно визначити та називати — русини, руґенці, руські, греко - католики, галіційці чи австріяки. Через те багато з них затратилося. Але серед їхніх нащадків з третьої чи четвертої ґенерації є й такі, які, знаючи, що в університеті є „юкрейнієн стадіс", ідентифікують себе з нашою групою також як українці.

Чи українська етнічна ідентичність робить з нас менших, а може й гірших американців? Ні! Якщо Америка і досі символізує країну свободи, а американське суспільство є вільним суспільством, то ми тільки є доказом правдивости цього символу. І коли ми хочемо бачити студії українознавства по американських університетах як такі, що мають підсилити наше культурне життя, то це тільки збільшує можливості вільного самовияву нас і цілого суспільства, в якому живемо.

А демократична система саме для цього й існує, щоб, вдержуючи лад і справедливість у суспільстві, дати нагоду людині для самовияву. Як уже згадано, людина може це осягнути тільки засобами культури і шляхом вільної участи в культурному житті. Отож, спонзорування українознавчих студій в американських університетах не є з нашого боку виявом націоналізму чи сантименталізму, а є визнанням людських вартостей!

Любов Дражевська

НАТАЛЯ ОСАДЧА-ЯНАТА — УКРАЇНСЬКИЙ БОТАНІК

(1)

Наталя Тихонівна Осадча-Яната є знаний учений-ботанік, дійсний член Української Вільної Академії Наук, Наукового Товариства імени Шевченка і Українського Лікарського Товариства у Північній Америці, автор численних публікацій, що перша з них з'явилась 60 років тому, 1912 року у Києві в „Збірнику Українського Наукового Товариства". Її книжка „Українські назви рослин" саме тепер закінчується друком.

Як ботанік, Наталя Тихонівна є фахівцем у двох галузях: лікарські рослини, вживані в народній медицині на Україні, і українські назви рослин. Робота її спрямована на пізнання народної мудрости і традицій у застосуванні рослин для лікування, з тим, щоб пізніше ці рослини використовувати у модерній медицині. Наталя Тихонівна роками мандрувала по Україні з села до села, розпитувала людей, вивідувала таємниць баб-знахарок. Визначне досягнення Наталі Тихонівни: до офіційної медицини СССР запроваджено нові ліки — лікарську рослину, що її вживали в народі і що її виявила ботанік Осадча-Яната. Вона довідалась, що на Мелітопільщині селяни лікують ревматизм зіллям „гармала", що росте на південній Україні, як бур'ян. Наталя Тихонівна привезла це зілля до Харкова, де його дослідили і визнали добрими ліками. Тепер це зілля на офіційному списку лікувальних рослин у СССР, тільки не згадано, який ботанік його знайшов.

Наталя Тихонівна людина сильна і цілеспрямована. Вона пережила сталінський терор, арешт чоловіка і його смерть у таборі на Колимі. Її звільняли з праці, позбавляли права голосу, а вона знаходила шляхи продовжувати свою творчу роботу. Під час війни і е м і ґ р а ц і ї рятувала валізки із своїми рукописами. Як тільки перепочинок — обробляла свої матеріяли. Тепер нова біда: тисне тягар років. Але Наталя Тихонівна не піддається, працює й працює.

Щоб краще зрозуміти характер Наталі Тихонівни і її наполегливість у науковій праці, треба трохи знати про її батьків. Це були революціонери, громадські люди, байдужі до особистого добробуту. Батько, Тихон Іванович Осадчий, був самородок з селян, без систематичної освіти. Самотужки став статистиком, економістом, українським письменником. Працював у земстві статистиком. Його статистичні дані цитували різні автори, зокрема В. Ленін у своїй книзі: „Розвиток капіталізму в Росії". В 1908 році книжка Осадчого „Борці за землю і правду", що описувала людей і події 1881-1905 року, була заборонена і сконфіскована в друкарні, але робітники друкарні заховали дві торби книжок і передали Осадчому. Невідомо в який спосіб одна з тих книжок потрапила до Публічної Бібліотеки в Ню Йорку. Тихон Осадчий був членом Центральної Ради. Його дружина, Марія Захарівна уроджена Михайлуца, походила з міщан молдаванського роду, народилась в околиці Єлисаветграду. Вона закінчила чотириклясову школу, потім акушерські курси, але захопилась революційною роботою, була заарештована і вислана на Сибір, де перебула п'ять років. Коли повернулась із заслання, то екстерном склала іспити на атестат зрілости і вступила до університету в Одесі. У віці 45 років дістала диплом лікаря і працювала до смерти лікаркою.

Наталя Тихонівна народилась 1891 року в Херсоні, де батько працював у земстві. Не дивно, що, від 9 років рісши без матери, вона дуже рано стала самостійною. Дівчинкою їздила з батьком по селах, навчилась від нього розмовляти з селянами, розуміти їх. Це дуже придалось пізніше у збиранні матеріялів про лікарські рослини. З дитинства любила природу, викопувала і пересаджувала рослини, ловила жаб, а то й виводила їх з ікри.

Наталя Тихонівна закінчила гімназію в Києві і відразу ж вступила на Природничий відділ Вищих Жіночих Курсів у Києві. Дев'ятнадцяти років одружилась із Олександром Алоїзовичем Янатою. Тоді, в 1910 році, це був студент Сільськогосподарського факультету Київського Політехнічного Інституту, який пізніше став здібним ученим-ботаніком і аґрономом. 1911 року Янати переїхали до Симферополю і разом вивчали рослинність Симферопільського повіту.

В 1914 році народилась дочка Мар'яна. В 1918 році, після кількарічної перерви, Наталя Тихонівна закінчила Вищі Жіночі Курси у Харкові із спеціялізацією в ботаніці.

Про Наталю Тихонівну того давно минулого часу мені оповідала покійна Олександра Мусіївна Потапенко. Вони зістрічалися в перші дні після революції 1917 року у Мінську, на З а х і д н ь ому фронті. Тоді Петлюра організував там українські військові частини, а з ним співпрацював Олександер Яната. Олександра Мусіївна казала, що Наталя Тихонівна була тоді надзвичайно гарна собою. Пригадувала збори, на які Наталя Тихонівна з'явилася в українському убранні. Серед прису т н і х збирала гроші на українську роботу.

(Далі буде)

Доповідь, прочитана 5 листопада 1972 року на зустрічі громадянства з письменниками і науковцями, що її влаштував 21-ий Відділ Союзу Українок у Брукліні.

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 21-го ДО 25-го ТРАВНЯ 1973 РОКУ НА „СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

(4)

Звіт головного секретаря Ярослава Падоха

Таблиця ч. 12

ЗДОБУТКИ ОКРУГ В 1972 РОЦІ

П. Ч.	Округа (осідок)	Кільк. Відд.	Разом у 1972 р.	П. Ч.	Округа (осідок)	Кільк. Відд.	Разом у 1972 р.
1	Філядельфія, Па.	37	425	17	Сиракюзи-Ютика, Н. Й.	14	97
2	Ню Йорк, Н. Й.	35	386	18	Трой, Н. Й.	7	70
3	Чикаго, Ілл.	35	384	19	Балтимор, Мд.	9	69
4	Клівленд, Огайо	20	368	20	Боффало, Н. Й.	10	62
5	Торонто, Онт.	25	297	21	Пассейк, Н. Дж.	7	62
6	Детройт, Мич.	20	248	22	Монтреаль, Квібек	9	48
7	Нюарк, Н. Дж.	22	239	23	Янгставн, Огайо	9	47
8	Шамокин, Па.	21	173	24	Бостон, Масс.	5	41
9	Рочестер, Н. Й.	9	153	25	Централька	6	35
10	Ню Гейвен, Конн.	19	145	26	Вилкс Бери, Па.	9	31
11	Джерзі Ситі, Н. Дж.	11	132	27	Скрентон, Па.	8	27
12	Перт Амбой, Н. Дж.	12	121	28	Міннеаполіс, Мінн.	7	24
13	Алентавн, Па.	12	118	29	Вунсакет, Р. Ай.	7	14
14	Піттсбург, Па.	19	111	30	Ст. Луіс, Мо.	7	10
15	Ніягара, Онт.	9	106	31	Необ'єднані Відділи	22	76
16	Вінніпег і Захід Канади	22	97		Разом:	464	4,216

Таблиця ч. 13

ОКРУГИ, ЯКІ МАЛИ НАЙБІЛЬШЕ ОРГАНІЗАТОРІВ, ЩО ПРИДБАЛИ В 1972 РОЦІ 10 АБО БІЛЬШЕ ЧЛЕНІВ

П.Ч.	Округа (осідок)	Число організаторів
1	Ню Йорк, Н. Й.	13
2	Чикаго, Ілл.	12
2.	Філядельфія, Па.	12
4	Клівленд, Огайо	11
5	Нюарк, Н. Дж.	10
6	Торонто, Онт.	9
7	Детройт, Мич.	6
7	Піттсбург, Па.	6
9	Перт Амбой, Н. Дж.	5
10	Рочестер, Н. Й.	5

Таблиця ч. 14

ПЕРЕДОВІ ОКРУГИ, ЯКІ ВІДСОТКОВО НАЙКРАЩЕ ВИКОНАЛИ КВОТИ І ПРИДБАЛИ БОНУСИ

П.Ч.	Округа (осідок)	Квота	Придбано	Відсоток
1	Шамокин, П.	170	173	100
2	Клівленд, Огайо	420	368	87
3	Ніягара, Онт.	120	106	87
4	Нюарк, Н. Дж.	300	239	79
5	Алентавн, Па.	150	118	78

Таблиця ч. 15

ОКРУГИ УНСОЮЗУ ТА ЇХ ГОЛОВИ ВПРОДОВЖ 1972 РОКУ

	Округа	Голова
1.	Аллентавн, Па	Анна Гарас
2.	Балтимор, Мд.	Емануїл Притула
3.	Бостон, Масс.	д-р Анна Чопик
4.	Боффало, Н.Й.	Атанас Коб'рив
5.	Чикаго, Ілл.	Михайло Ольшанський
6.	Клівленд, Огайо	д-р Богдан Футей
7.	Дітройт, Миш.	Іван Ващук
8.	Джерзі Ситі, Н.Дж.	Мирон Сірий
9.	Міннеаполіс, Мінн.	Гілярій Папіж
10.	Монтреаль, Квібек	Дмитро Попадинець
11.	Ню Йорк, Н. Й.	д-р Іван Флис
12.	Нюарк, Н.Дж.	Юліян Баранюк
13.	Ню Гейвен, Конн.	д-р Михайло Снігурович
14.	Ніягара, Онт.	Єфим Омельченко
15.	Пассейк, Н.Дж.	Іван Хомко
16.	Перт Амбой, Н.Дж.	Омелян Граб
17.	Філядельфія, Па.	Степан Гавриш
18.	Піттсбург, Па.	Карло Сачко
19.	Рочестер, Н.Й.	Василь Гузар
20.	Скрентон, Па.	Іван Голик
21.	Шамокин, Па.	Михайло Гентош
22.	Торонто, Онт.	д-р Осип Войко
23.	Трой, Н.Й.	Павло Шевчук
24.	Ютика, Н.Й.	Володимир Запаранюк
25.	Вілкс Бери, Па.	Роман Дяків
26.	Вінніпег, Ман.	Іван Гаврик
27.	Вунсакет, Р.Ай.	Іван Данилюк
28.	Янгставн, Огайо	Естеля Волошин

Як працював УНСоюз у Канаді

З уваги на утворення після останньої конвенції Канадської Репрезентації, яка відає канадською територією, я мав нагоду тільки оказійно відвідати Союзові Округи і Відділи положені на території Канади. Сподіючись детальних звітів членів Репрезентації з їх безпосереднього зв'язку та праці на канадському ґрунті, подаю тут загальні числа, які відносяться до чисельного стану нашої канадської частини та її уділу в минулорічній організаційній кампанії.

Стан чисельний УНСоюзу в Канаді в загальному такий: В минулому році на канадському ґрунті було з початку року 67 Відділів. Впродовж року до цього числа прибули два нові Відділи, а саме Пластовий в Торонті ч. 422 і другий в Четгамі, Онт. ч. 415, що підвищило число Відділів в Канаді до 69.

Поділ цих Відділів, їх чисельний стан, якщо йдеться про активних членів та прибуток, чи втрата активних членів у звітовому році представляє наступна таблиця:

Таблиця ч. 16

	Округа	Число Від. 1. 1. 1973.	Стан активних членів з початком 1972	Стан активних членів з початком 1973	Надвишка згл. втрата
1	Монтреальська	9	1,435	1,403	— 32
2	Ніягарська	9	1,137	1,192	+ 55
3	Торонтонська	25	4,428	4,391	— 25
4	Вінніпезька	4	1,473	1,395	— 23
5	Детройтська	4	434	417	— 17
	Разом:	69	8,907	8,798	— 109

Отож в минулому році хоча прибули два нові Відділи, загальне число активних членів впало на 109 членів, при чому тільки одна Ніягарська Округа мала приріст, а всі інші втрату. Подібно мається діло зі загальним числом усіх членів УНСоюзу в Канаді. З початку 1972 року це число виносило 9,366 членів, а з початку 1973 року воно обнизилося до 9,279. Отож втрата впродовж 1972 року винесла 87 членів. Для порівняння варто пригадати, що з початком 1971 року було в Канаді 9,077 активних членів, а втрата впродовж того року винесла 170 члени, отже на кругло 60 членів більше, як у році звітовому. Загальна сума забезпечення канадських Відділів включно до додаткових забезпечень з початку 1972 р. виносила, $16,323,895, а з початком 1973 р. дійшла до $16,659,847, отже збільшилася, не зважаючи на втрати в числі членів на суму $ 335,952.

Як канадські Відділи здобували нових членів у звітовому році говорять числа двох наступних, внизу поміщених таблиць.

Таблиця 17

УЧАСТЬ КАНАДІЙСЬКИХ ВІДДІЛІВ У ПРИЄДНУВАННІ ЧЛЕНІВ У РОКАХ 1971 І 1972

	1972	1971
Канадійські Відд. (Детройт)	12	25
Монтреаль, Квібек	48	62
Ніягара, Онт.	106	57
Торонто, Онт.	297	239
Вінніпег, Манітоба	97	160
Разом:	560	543

Таблиця ч. 18

ЗА МІСЯЦЯМИ

	1972	1971
СІЧЕНЬ	46	36
ЛЮТИЙ	26	25
БЕРЕЗЕНЬ	37	49
КВІТЕНЬ	19	43
ТРАВЕНЬ	58	52
ЧЕРВЕНЬ	48	35
ЛИПЕНЬ	55	59
СЕРПЕНЬ	22	61
ВЕРЕСЕНЬ	43	46
ЖОВТЕНЬ	78	60
ЛИСТОПАД	58	37
ГРУДЕНЬ	70	40
РАЗОМ:	560	543

Число нових членів значно не підвищилося в останньому році, бо лише на 17 членів, зате більший приріст виявляє сума забезпечення.

В оцінці канадської вітки УНСоюзу ми часто буваємо несправедливими, маючи в свіжій пам'яті її великі дні, коли вона мала приріст членів пропорційно до числа її членів двічі більший, як її союзовий, американський „старший брат". До того як куди „молодші" від більшости американських Відділів, канадські виявляли постійно пропорційно менший убуток членів. Тому в нашому поході до стотисячного Союзу, наша канадська вітка приносила пропорційно значно більший уділ, чого, на жаль, всилу різних причин, тепер не можна твердити й без переведення змін не можна сподіватися. Упадок агресивности Канади, в великій мірі спинює агресивність усього УНСоюзу.

Та, без огляду на невдачі останніх років, Канада дальше є потенціяльно найбільш надійною частиною союзової і загально української громадської спільноти. Щоб використати її невиексплуатовані ресурси треба їй передусім придбати бодай пару нових обласних організаторів, побудувати нові провінційні центри на взір американських Округ на Заході й Півночі Канади, притягнувши до них, поза випробуваним союзовим, також місцевий громадський чинник, щоб врешті бизнесово-асекураційне обличчя УНСоюзу на канадському терені, в очах кандського громадянства, змінити на справжнє, яке йому дали наші попередники — обличчя важливої, національної установи, без якої наша спільнота вже не може обійтися. Також, мубуть, не треба чекати на оцінку майбутности, бо це вже наша дійсність показує, що ніяка Репрезентація не заступить ранішої, хоч як скромної й належно не вивінованої, Канадської Канцелярії. Віддавши кесареві, що кесарове, після відбудови канцелярії для 69 Відділів (і можна сподіватися багато більше нових) канадських Відділів треба навернути до ранішого тісного пов'язання канадської союзової території з основним союзовим пнем у ЗСА.

Щоб скоротити звіт подамо лише, що в Організаційному відділі була постійно живою свідомість, що після підшукання відповідної людини, з засади свідомого громадянина, на опорожнений пост у наших Відділах, найважливішим нашим завданням є відповідно її вишколити. І це завдання є одним з основних завдань обласних організаторів. Без їх допомоги багато добрих секретарів і організаторів або не вдержались би на своїх постах, або їх виконували б незадовільно. Тому ми продовжували вишкіл на місцях, по Відділах, часто в Округах і тепер, після довгих, п'яти втрачених роках перерви, з великою надією дожидаємо відновленого центрального курсу, для організаторів й секретарів, який відбудеться на Союзівці від 18 до 22 червня ц.р. Організаційною ділянкою курсу займається від кількох місяців мій асистент п. Гавриш, який звітує, що на курс зголосилося 71 особа, в тому 51 мужчин і 20 жінок, 56 секретарів і 13 організаторів або кандидатів на них, 54 з українською і 17 з англійською розговірною мовою. В курсі поза членами Екзекутиви, допомагатимуть обласні організатори. Повторюю на наших річних нарадах і на конвенціях уже бодай вдесяте, що в час, коли зменшається число патріотів, а зате збільшується конкуренція, доля наша залежатиме від добре вишколених відділових урядовців. І до того вже давно нам треба було мати окремого, кваліфікованого референта вишколу й то на повний час. Повторюю цю опінію і вимогу, поки ще час. З кожним роком важче здобути кандидата і на такого „вишкільника" і на його — учнів! Для заощадження коштів така людина могла б, при щасливім підшуканні відповідних кваліфікацій, стати водночас нашим інформативним діловодом (public relations), бо й для цієї ділянки нам конечно мати фахівця і то на повний час Головним її завданням було б видавати окрему союзову газетку, на яку великий час.

СЕКРЕТАРСЬКА ДІЛЯНКА ПРАЦІ

Сучасні обов'язки головного секретаря поділяються на статутові та звичайові. До звичайових обов'язків належить передусім керування Організаційним відділом, чому й були присвячені рядки дотеперішнього звіту. Про статутові говорить сумарично 40 стаття статуту.

Першим статутовим обов'язком є виготовлювання протоколів із нарад Головного Уряду та Головного Екзекутивного Комітету й їх оголошування, до кінця наступного місяця, а далі оголошування звітів головних урядовців й ними схвалених резолюцій й рекомендацій в органі УНСоюзу.

Минулого року відбулося вісім нарад повної Екзекутиви й з усіх них були вчас виготовані протоколи й розіслані членам Екзекутиви до апробати. Один з них з 24 лютого, в неприявности головного секретаря, який в той час був на вакаціях, виготував заступник головного предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан, а другий з 26 травня, за ухвалою, винесеною більшістю голосів Екзекутиви, виготувала головна касирка Уляна Дячук. Усі інші протоколи виготував звітодавець, а саме: протокол нарад з 28 січня — виготував і пред'явив членам екзекутиви дня 4 лютого; протокол нарад з 5 лютого — дня 9 березня; протокол з 25 березня — 21 квітня; протокол з 18 серпня — 14 вересня; протокол з 23 жовтня — 20 листопада; протокол з 11 грудня — 22 грудня. У 1973 році відбулися досі дві наради Екзекутиви, а саме 16 лютого, з якої протокол виготовано 15 березня, і 18 квітня, протокол з якої виготувано 25 квітня.

Крім того виготовано протокол річних нарад Головного Уряду, що відбулися в днях 22-26 травня 1972 р. Згідно з ухвалою Екзекутиви, виготовано протокол після виконання д-ром М. Сосновським транскрипту зі запису нарад на магнетофонній плівці. Записи віддано до переписання із іншими матеріялами 31 травня. Транскрипт закінчено 14 серпня, а протокол закінчено й передано членам Екзекутиви 31 серпня 1972 р.

Переклади на англійську мову перейняв головний предсідник. Крім того списувано короткі протоколи із ухвалами винесеними на нарадах вужчого складу Екзекутиви, а саме чотирьох її членів, які постійно працюють у головній канцелярії. Вони зберігаються в окремій книжці протоколів. Протоколи Вужчої Екзекутиви у фінансових справах зберігаються разом із протоколами Екзекутиви Повної. Проєкти протоколів Повної Екзекутиви одержують усі члени Екзекутиви негайно після їх виготування, а відбитки надрукованих протоколів одержують усі головні урядовці. Наради — утривалені на магнетофонній плівці, яку зберігається.

Крім цього мені приходилось вдержувати зв'язок з головними урядовцями та з позамісцевими членами Екзекутиви, яким я між іншим щомісяця висилав статистичні інформації про стан організаційної акції на території їх Округ й їх ближчої діяльности.

Окремою ділянкою зв'язку було вдержування постійних взаємин з Відділами та Округами й то не лише в чисто організаційних справах. Чимало часу забирало проголошування окружних зборів десятків Округ, які, звичайно, відбувалися масово двічі в році, на початку року — загальні збори з перевибором їх проводів і в осені для зміцнення організаційних заходів для виконання річних квот придбання нових членів. Про всі збори повідомлювано предсідників, секретарів і касирів усіх Відділів, які входять у склад відповідних Округ.

До завдань головного секретаря належить, за статутом, загальне листування УНСоюзу. Чимало зайнять приспорювало представництво УНСоюзу на зборах та конвенціях стейтових братських Конгресів. До обов'язків головного секретаря належить також постійний зв'язок з громадянством, який за американськими зразками можна назвати таки ж англійською мовою public relations. Тут входило готовлення текстів для 23 радіових станцій, про що буде окремо мова, виготовлювання привітів з нагоди свят у канадських газетах, висилання привітів-оголошень до ювілейних і інших святочних книжок і журналів, поміщування різних оголошень від набору організаторів до заохоти забезпечуватися в УНС і т.п. Ця різноманітна праця, яка коштує багато часу, була тим утруднена, що єдиною канцелярійною силою, яка постійно працює в Секретарсько-Організаційному відділі була моя україномовна секретарка Марія Савчак, якій після школи, за своїм обмеженим часом і по своїм молодим силам, допомагає Аня Чекай. Їм обом складаю щиру подяку за віддану працю, як цінний „fringe benefits" належний цим відповідальним і амбітним працівничкам. Англомовної секретарки чи секретаря, конечно потрібного для керівника Організаційного відділу й не менше для головного секретаря нашої двомовної організації, до того в великій мірі спертій на листувальний засіб комунікації, я, хоч підшукав відповідного кандидата, досі не дочекався з приводу зле зрозумілої й невідповідно застосованої ощадности, очевидно, зі шкодою для установи, а зокрема її англомовних урядовців і членів.

ОКРЕМІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ Й ІНФОРМАЦІЙНІ АКЦІЇ

У дотеперішнім звіті була здебільшого мова про числа, які ілюструють нашу головну акцію спрямовану на здобування нових членів. Для цієї мети, ми, поза прямим зорганізуванням членів, великий ряд акцій, які в більшій чи меншій мірі, прямо або посередньо, допомогали нам у цьому. Трудно всі ці акції перелічити, тому обмежимося тільки до найважливіших з них.

1. РАДІОПЕРЕДАЧІ І „ТРИБУНА УНС". Ми користувалися радіовими засобами поширювання інформацій про УНСоюз та його громадську й забезпеченеву службу своїм членам, з 1-им вересня 1971 р. Впродовж наступного року ми, спираючись на схвалений Головним Урядом бюджет в сумі $5,000, поширили наші передачі на 19 стацій з українськими відділами. В цьому звітовому році ми передаємо наші вісті на 23 стаціях, в рямах бюджету $6,000. Наші вісті передаються на сімох стаціях Чикаго, трьох Філядельфії, двох Торонта та по одній в таких місцевостях: Клівленд, Детройт, Трентон, Честер, Скрентон, Вілліманстик, Нювінгтон, Трой, Боффало, Піттсбург і Бостон. Зв'язок зі стаціями йде за посередництвом обласних організаторів, які контролюють передачі, відбирають рахунки і їх потверджують до виплати та дбають про часті виступи на стаціях союзових діячів Всі радіостації одержують наперед приготовані мною тексти, які інформують про УНС, як громадську установу та пояснюють його забезпеченеву службу громадянству. Окремі привіти-оголошення висилається стаціям на Різдво і Великдень. Ці передачі доповнюють велику інформативну службу, що її веде наша „Свобода" та її англомовний додаток „Український Тижневик", а зокрема її окрема сторінка, яка виросла до ваги і поваги першої української забезпеченевої газети „Трибуна УНСоюзу", яка виходить уже до 20-го року появи, появившись кругло 180 разів. Другий том тієї газетки знаходиться в люмінації й згодом в оправі. Маємо певність, що ніякий знавець забезпеченевої справи, чи дослідник її історії, не зможе поминути нашу „Трибуну". Не маючи окремої людини для інформативної ділянки про нашу забезпеченеву працю УНСоюзу, я, по волі чи неволі, був примушений допомагати ред. Драганові в заповнюванні сторінок „Трибуни" й робив це з охотою, свідомий того ,що цей труд залишиться для дальших наших поколінь асекураторів, в УНСоюзі і поза ним, бо немає сумніву, що з „Трибуни" користають, а не рідко й наслідують, не тільки наші союзовці...

2. ЗВ'ЯЗОК І ДОПОМОГА ШКОЛАМ. Минулого року ми розпочали затіснювати наш зв'язок з нашими Українознавчими Школами. Наші обласні урядовці, або принагідно головні урядовці (подібно, як це я мав змогу зробити в Рочестері) відвідують наші школи й роздають всім учням мистецько виконані обкладинки для шкільних книжок з портретами визначних українців (Тарас Шевченко, Леся Українка, в цім році — Іван Франко) та олівці з відповідним написом й інформують учнів про УНСоюз і його службу молоді, як саме дитячі табори, Українознавчі Курси, Союзівку, спортові змагання на ній тощо. Ця акція була дуже тепло прийнята нашими вчителями й батьками і ми будемо її продовжувати в межах, які Головний Уряд дозволить відповідною сумою в бюджеті.

3. СТІННИЙ КАЛЕНДАР. Можна б сказати, що в доповненні до нашого союзового календаря-Альманаху, що його рік-річно видає УНСоюз заходами редакції „Свободи", минулого року ми видали перший наш стінний календар у мистецькому виконанні мистця Богдана Титли. Хоч дещо спізнений цей календар миттю розійшовся і ми, навчені цим досвідом, готуємо нове видання, вже постійного календаря, який прикрашуватиме мапа України в декількох кольорах, на якому щороку можна буде дочіпати, нами предбане нове календаріюм, і це в давному і новому стилях. Ця новість, ми певні, принесе пряму користь також у нашій організаційній праці.

4. З'ЇЗДИ ГОЛОВ ОКРУГ. Ми вперше започаткували цей новий засіб комунікації з представниками наших Окружних Комітетів. Перший З'їзд відбувся на Союзівці 4 і 5 листопада 1972 р. Взяли у ньому участь голови 17 Округ, 7 інших окружних урядовців, а крім того обласні організатори, редактор „Свободи" й всі члени Екзекутиви й декілька інших осіб. З'їзд підготовив Організаційний відділ при допомозі обласних організаторів, які взяли участь у заздалегідь приготованім у співпраці з ними й день перед з'їздом дбайливо випробуванім, панелі. Головну доповідь про значення та призначення Окружних Комітетів приготував я. Вона була надрукована в останнім числі „Трибуни УНС". Немає для мене сумніву, що відкинути окружні організації, при нашім розсіянні по величезних просторах ЗСА і Канади, було б найбільшим змарнуванням наших існуючих вже ресурсів. І також не сумніваюся в тому, що прийшов час поважно застановитися над статутовим оформленням Окружних Комітетів й визначенням їхніх обов'язків і прав та, що найважливіше, засобів для ширшої праці. Притягнення передових громадян коли не до Відділів, то бодай до Округ і їх органів, збільшить повагу УНСоюзу у тих кругах, в яких її треба збільшити. Очевидна річ, що треба продовжувати започатковані минулого року з'їзди окружних діячів, приділивши їм в цьому належну пошану. Головний Уряд може це запевнити відповідною сумою в бюджеті, а Статутова Комісія випрацюванням проєкту леґалізації Окружних Комітетів в нашім статуті.

5. ГРУПОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, у справжнім значенні того окреслення, не існує в братськім забезпеченевім світі. Та, як показав наш невеликий минулорічний приклад, є змога зорганізовано й можна сказати „групово" забезпечувати працівників наших громадських, в першу чергу, кооперативних службовиків, користуючись при тому нашими терміновими грамотами кляс Т-10 і Т-5. Цей експеримент охопив шість службовиків чикагської кредитівки „Самопоміч", й йдуть заходи, в порозумінні з Т-вом Української Кооперації (ТУК), щоб цей експеримент поширити на інші кооперативи, передусім кредитівки, а далі на інші українські громадські і приватні підприємства. Підприємці і установи, сподіваємося, радо придбають своїм службовикам на свій кошт цей сурогат групового забезпечення у своїй установі, продовжуючи й нами постійно стосований клич нашої кооперації „свій до свого".

6. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОЛОДІ ми поширили вже другий рік на так звані „виграпки" - звільнення від вкладок за перший рік членства. Ці виграпки повинні, з різних причин, цілістю перейняти Окружні Комітети, Очевидно, це зможе статися тільки тоді, як всі Комітети матимуть на це фонди. Покищо лише декілька Комітетів мають свої фонди. В 1971 році ми придбали при допомозі цього засобу 347, а в 1972 році 315, разом 662 нових членів. Це дуже цінний засіб здобування членів й до того найбільш цінних, бо — молоді. За цим промовляє також корисний досвід щодо стягання вкладок після першого, вільного від них, року. Маємо намір продовжувати цю акцію, яка майже цілістю впала на плечі обласних організаторів. Треба зазначити, що в ній співпрацюють радо наші секретарі, хоч з видимою своєю фінансовою втратою, за що їм належиться признання.

7. НОВІ МОЛОДЕЧІ ВІДДІЛИ. Продовжуємо намагання придбати якнайбільше Відділів молоді. Минулого року повелося придбати п'ять нових Відділів, заснованих при Пластових Станицях в місцевостях Йонкерс, Рочестер, Лос Анджелес і Руттерфорд у ЗСА та один у Канаді, а саме в Торонті. Давніше засновано Пластові Відділи в Детройті, Філядельфії, Клівленді, Боффало, Ню Йорку і Чикаго на терені ЗСА та в Канаді в Монтреалі, Вінніпегу і Едмонтоні. Нові Відділи збільшили число Пластових Відділів в обох країнах до 14. Крім пластових, маємо ще п'ять Спортових Відділів, які існують при спортових Клюбах у Ню Йорку (УСК), Нюарку („Чорноморська Січ"), Клівленді („Львів"), Чикаго („Леви") і Детройті („Черник"). Разом в УНСоюзі є 19 Відділів молоді. Намагаємося придбати Відділи при інших молодечих організаціях й покладаємося у цьому на допомогу усіх головних урядовців.

8. ТИЖНІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ — це також новість у наших організаційних заходах. Минулого року перший „Тиждень" відбувся в Детройті, а в цім році, в часі виготовлювання звіту, відбувається другий на терені Округ в Клівленді і Янгставні. Завчасно ще оцінити, чи цей експеримент виявиться успішним засобом організації нових членів, чого від них дожидаємо. В таких „Тижнях" усі, або більшість, обласних організаторів з'їжджаються в однім осередку й спільно ведуть організаційну кампанію. Вже самий спільний їхній труд, обмін думками й організаційним досвідом і методами, принесе певний успіх.

9. ВІДЗНАЧЕННЯ 80-РІЧЧЯ „СВОБОДИ" плянуємо на загальну скалю, з метою виявлення виїмкової громадської ролі УНСоюзу — видавця цієї газети та як засіб збільшення організаційних здобутків. Крім загальних, крайових святкувань в Ню Йорку і околиці Шамокину, цей Ювілей буде відмічений у ряді більших союзових громад. Їх організацією займається С. Гавриш — здебільшого в рямках „Союзових Днів".

10. ДОПОВНЕННЯ ЧИСЛА ДОРОСЛИХ ЧЛЕНІВ, потрібного для змоги Відділу обрати одного чи більше делеґатів на найближчу конвенцію, є одним з важливіших засобів придбання нових членів. Заохота до цього та інформації, скільки поодинокі Відділи потребують ще здобути число таких членів, будуть продовжуватися ввесь цей рік.

11. „ДЕЛЕГАТСЬКА ДЕСЯТКА" членів — гасло і вимога до делеґатів, щоб придбали бодай десять членів, від ряду років допомагає нам в нашій організаційній акції, зокрема у відношенні до делеґатів, які не є секретарями Відділів. Сподіваємося, що наші цьогорічні заклики і пригадки допоможуть нам у виконанні наших плянів.

12. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „СВОБОДИ" є також засобом у нашій організаційній кампанії. У минулім році ми придбали повний адресар передплатників „Свободи", які не є членами УНС й дбаємо про те, щоб їх в УНС забезпечити. Заохотою в цьому є різниця між повною передплатою та невеличкою, яку платять члени.

З поменших акцій можна назвати виготування наліпок, які заохочують до організаційних трудів, що їх наклеюється на листуванні, зокрема зі секретарями; поміщування в „Свободі" і „Українськім Тижневику" закликів забезпечуватися в УНСоюзі з готовою до виповнення заявою, яку читачі можуть витяти й надіслати до УНСоюзу; виготування і розсилання Відділам щомісяця карточок з подякою за придбання членів та з пригадкою й проханням їх організувати, які висилається Відділам, які не придбали членів у минулім місяці; в газеті поміщується нові слогани, видано нове видання „Комператив Ріпорт" з числами за минулий рік, збільшено число вістей про кампанію і ін.

Окремо слід назвати підготову конкурсу на признання стипендій на академічний рік 1973/74, яка вимагає багато часу й труду. В цьому році ми одержали кругло 20% менше подань, як в році минулім, а саме 86, в цьому числі 48 від студенток, 38 від студентів. Річне засідання Стипендійної Комісії, яка переведе конкурс, запляновано на 20 травня ц.р.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПОЇЗДКИ

Окремим зобов'язанням керівника Організаційного відділу є безпосередній контакт зі союзовою організаційною сіткою, тобто Відділами і округами. В минулім 1972 році я взяв участь в дев'ятьох Окружних Зборах, відвідав-

(Продовження на стор. 4-ій)

Звіт головного секретаря Ярослава Падоха

(Продовження зі стор. 3-ої)

ши вісім округ. Крім того Рочестер, Йонкерс і Торонто я відвідав у зв'язку з організуванням нових Пластових Відділів. Я взяв участь у З'їзді Союзів, в річній конвенції Крайового Братського Конґресу, об'їхав з новим обласним організатором М. Снігуровичем Відділи Округ Ровд Айленд і Бостону, відбув з обласним організатором Є. Репетою курс у Чикаго, брав участь у нарадах секретарів в Ню Йорку і Джерзі Сиrі, провів два дні на „Тижні забезпечення" в Детройті, відвідав збори Нюйоркських Відділів ч. 194 і 361, підготовив перший з'їзд голов Окружних Комітетів і узяв у нім участь та н. п. Тому, що я не був делеґований Екзекутивою, як представник УНСоюзу, на ніякі громадські збори чи свята й до органів ніяких громадських установ, з моїх поїздок на громадські збори чи імпрези можу звітувати тільки про дві до Філядельфії на контролю і загальні збори ЗУАДК. Після десятирічного активного сповнювання функцій контролера тієї установи. Номінаційна Комісія під головством головного предсідника не запропонувала мене на цей пост знову. Контролерем ЗУАДК обрали мене учасники зборів щойно після резиґнації в мою користь кандидата, наміченого Номінаційною Комісією. Я не мав змоги взяти участь в засіданні Братської Секції Крайового Братського Конґресу, якого раніше головою, минулого року членом Екзекутиви я був, як також у конференції братської діяльности в Чикаґо 24-25 квітня 1972 р., бо на це не погодилася Екзекутива.

В минулому, 1972 році, я відбув 23 поїздки на службі УНСоюзу, майже всі впродовж одного, а часто двох днів вікендів. В цім, 1973 році, Екзекутива призначила мене, як делеґата на Окружні Збори в Балтиморі, в яких я взяв участь. Крім того я відвідав декілька Відділів та взяв участь в річних зборах Братського Конґресу стейту Ню Йорк, в яких узяли участь усі члени Вужчої Екзекутиви. Ще відбув я поїздку до Гартфорду, щоб попрощати разом з проф. І. Телюком, покійного, дуже заслуженого секретаря сл. п. Євстахія Гомотюка й відпровадити його на місце вічного супочинку. В той же день я відвідав з обласним організатором д-ром М. Снігуровичем Едукаційний Відділ Коннектикет Дженерал Іншуренс Компані, щоб познайомитися з її методами й посібниками вживаними для вишколу забезпеченевих аґентів.

ВИКОНАННЯ РЕЗОЛЮЦІЙ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ УХВАЛ ГОЛОВНОГО УРЯДУ

На внесення Комісії організаційних справ, яка радила в часі минулорічних нарад Головного Уряду, схвалено ряд резолюцій і рекомендацій.

Схвалено 14 резолюцій, з яких більшість виконано. Згідно з ухвалою Організаційний відділ має асистента, хоч він надалі обтяжений давніми обов'язками; збільшено на одного число обласних організаторів; продовжувано радіові передачі в межах бюджету $ 6,000; підготовано організаторсько-секретарський курс на Союзівці в червні ц. р.; підготовано й скликано з'їзд голів Округ; роздано бонуси для заслужених Округ; признано золоті годинники для десятирічних членів Клюбу Заслужених, хоч їх ще не вручено; відбуто дві конференції обласних організаторів; надруковано й розділено стінні календарі; переплачено фаховий журнал для обласних організаторів. Не виконано такі резолюції: 1. Не заанґажовано англомовної секретарки, хоч була відповідна людина; 2. Не дано нагороди для найкращих відмінників Шкіл Українознавства, що можна ще тепер, в червні виконати, якщо будуть призначені гроші; 3. Не заанґажовано обласного організатора на Західню Канаду, хоч був кандидат. Не заанґажовано постійних організаторів на провінції Манітоби, Альберти і Британської Колюмбії, зате заанґажовано організатора для провінції Саскачевану.

З рекомендацій в числі дев'ять виконано дві: уділено гіпотечну позичку на набуття союзового дому у Філядельфії та відбуто день УНС в Шамокині й готується цьогорічне. Інші рекомендації не були апробовані Екзекутивою.

ЛИЦЕМ ДО 1973 РОКУ

Плян цьогорічної організаційної праці був обговорений й намічений на моїй нараді з обласними організаторами 3 листопада 1972 року. Згодом той плян обговорено на нарадах Екзекутиви 11 грудня м. р. Екзекутива настоювала на прийнятті пляну у висоті 6,000 членів, хоч обласні організатори пропонували 5,000 вважаючи кращою методою встановлювання реального пляну й потім намагання виконати його в сто відсотках. Цю загальну мету потім розложено на області, округи і Відділи за місяцями і кварталами. На пропозицію Екзекутиви ми відступили від ранішої мети: 10% числа активних членів і побіч тієї орієнтаційної міри, мій асистент С. Гавриш виготовив т. зв. реальні квоти членів. Схема нашого орієнтаційного пляну на 1973 р. коротко така.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ПЛЯН НА 1973 РІК

Мета		6,000 членів
За кампаніями:		
а) Весняна (січень - червень 40%		2,400 чл.
б) Осіння (липень - грудень) 60%		3,600 "
	Разом	6,000 чл.
За кварталами:	I	1,250
	II	1,250
	III	1,500
	IV	2,000
	Разом	6,000
За місяцями:	а) першого півріччя	420 пересічно
	б) другого "	580
	впродовж цілого року	500 пересічно

У перших чотирьох місяцях ми, йдучи за місяцями придбали таке число нових членів: в січні — 375, в лютім — 291, в березні — 343 і в квітні — 293, разом 1,302, тобто 22% наміченої максимальної квоти 6,000 членів. В чотирьох місяцях 1972 року, ми придбали були 1,143 членів, отже в цім році ми придбали 159 членів більше. Важливе є це, що впродовж трьох місяців ми покрили всі витрати й мали ще шість членів прибутку. Це не поганий знак, бо прибуток, звичайно здобувається в чотирьох кінцевих місяцях року. За нашим пляном у першому півріччю ми мали б придбати 40% квоти, себто 2,400. В чотирьох місяцях ми придбали кругло 52% тої мети.

ЗАГАЛЬНІ ЗАВВАГИ

Звітовий рік був кращим під організаційним оглядом, як рік попередній. Він ще не став знову роком надвишки, але недобір виніс тільки 153 члени а рік 1972 приніс був 843! Всі познаки перших чотирьох місяців цього року вказують на це, що поточний рік буде знову роком успіху, себто зросту числа членів. Мова тільки про число членів, ба якщо візьмемо під увагу загальну суму забезпечення усіх членів, то вона, як подано раніше, видатно збільшилася, бо підросла на кругло п'ять мільйонів долярів, що допомогло УНСоюзові досягнути рекорд усіх часів, у сумі майже 142 мільйонів долярів.

Немає сумніву, що цей успіх міг бути більшим, як би не низка зовнішніх і внутрішніх причин, які були перепоною в праці. Насамперід треба згадати про постійно зростаючу конкуренцію, чужу і свою, з якою чимраз важче боротися, до того недостаточними засобами. До краю ощадна господарка УНСоюзу не дала і не дає змоги розвинути цілого нашого організаційного потенціялу. Про це я говорю у своїх звітах від довшого ряду років. Клясичним прикладом цього є постійна і консеквентна відмова дати мені змогу придбати конечну англомовну секретарку чи секретаря, останньо навіть всупереч резолюції (не рекомендації!) Головного Уряду. Це тим маркантніше, що мені минулого року була трапилася виїмкова нагода, яка може не повториться, щоб заанґажувати відповідного, двомовного кандидата з коледжовою освітою. Автім нашу, пересадну ощадність можна міряти також числами нашої допомоги для загальногромадських і зокрема союзових цілей. Маючи майже двадцять молодечих Відділів, ми не допомагаємо їм, хоч поміж ними є п'ять найкращих наших спортових Клюбів, які внослідок того шукають (і знаходять!) шлях до інших установ. Або допомога по кількасот долярів в році для централь Пласту, СУМА, ОДУМ і СУСТА, молодь яких буде вже в недалекій будучності основою нашої громади та нашої установи. В обличчі нашої мільйонової надвишки в минулім році та нашого понад десять-мільйонового резервового фонду така допомога є незадовільною й не допомагає нашій установі в рості і розвитку. Либонь ощадність не дозволяє нам також придбати невідхильного обласного організатора на Захід Канади та вислати нашого єдиного обласного організатора Канади на необхідну туди поїздку. Про це саме говорить наше відношення до Округ.

Перешкодою в нашім організаційнім рості є також наша морґеджова політика. Ми майже припинили уділювання гіпотечних позичок й ці, що даємо, не все можуть конкурувати з умовами інших установ. Це саме відноситься до нових умов продовження гіпотечних позичок.

Нам важко, хоч конечно, здобути нових організаторів, обласних і постійних. Однією з причин є занизьке їх оплачування. Я вже минулого року звертав на це увагу і пред'явив друковані докази на це, як високо інші в цім також братські установи, оплачують своїх постійних організаторів. А ми трактуємо навіть наших обласних організаторів, куди гірше, як всіх інших урядовців. Одним з доказів на це є факт, що до часу готування цього звіту вони не дістали хоч би мінімальної підвишки платні, а всі інші урядовці головної канцелярії одержали її ще в лютім!

Додаймо до цього недостатню співпрацю з місцевими Відділами й Округами наших головних урядовців, брак центральних курсів на Союзівці впродовж останніх п'яти років, обниження авторитету УНСоюзу і його органів в останніх роках, а особливо постійне і систематичне перебирання головним предсідником статутових і звичаєвих компетенцій головного секретаря та керівника, найважливішого з усіх, організаційного відділу та двоєвластя у ньому й матимемо невеселу картину нашого сучасного стану, що допоможе людям доброї волі зрозуміти, чому нам так важко переборювати найбільшу в історії УНСоюзу кризу, яка збільшується щороку внаслідок масового убування давніх, випробуваних патріотів та не менш масової утечі нашої молоді від нас і взагалі від своєї національної громади. Цю історичну кризу, спричинену відмежуванням нас залізною заслоною від України й від допливу нових сил, ми могли б всеж таки ще довго переборювати, як усунули б тут подані й чимало інших причин.

(Продовження буде)

ПРОТОКОЛ

НАРАД ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,

які відбулися в Головній Канцелярії в Джерзі Сиrі в середу 18-го квітня 1973 року.

В нарадах узяли участь усі члени Комітету, а саме: головний предсідник Йосип Лисогір, заступник гол. предсідника проф. Іван Телюк, заступник гол. предсідника на Канаду сен. Павло Юзик, заступниця гол. предсідника п-і Марія Душник, заступник гол. предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан, головний секретар Ярослав Падох і головна касирка п-і Уляна Дячук, як також головний редактор Антін Драґан і асистент керівника Організаційного відділу Степан Гавриш.

1. ВІДКРИТТЯ НАРАД

Наради відкрив гол. предсідник Й. Лисогір о год. 11.20 рано, пропонуючи прийняти порядок нарад. Після доповнення його пропозиції п-і Уляною Дячук, схвалено наступний порядок нарад:

1. Відкриття і прийняття порядку нарад
2. Прийняття протоколів нарад з 11 грудня 1972 і 16 лютого 1973 р.
3. Звіти членів Екзекутиви і головного редактора
4. Перегляд організаційного пляну
5. Річні наради Головного Уряду в днях 21-25 травня 1973 р.
6. Пляни відзначення 80-річчя „Свободи" та УНСоюзу
7. Різні справи
8. Закриття нарад.

Проф. Іван Телюк завважує, що, згідно з ранішим рішенням Екзекутиви, для розгляду цілости справ „Свободи" мало відбутися окреме засідання, і обстоює виконання цього рішення. Редактор А. Драґан інформує, що не було змоги виготовити проєкт конечних змін у зв'язку з перенесенням видавництва на нове приміщення та відходом двох редакторів, і пропонує відкласти пляновану нараду на короткий час, що прийнято до відома.

2. ПРИЙНЯТТЯ ПРОТОКОЛІВ НАРАД З 11 ГРУДНЯ 1972 І 16 ЛЮТОГО 1973 Р.

На внесення головного предсідника Йосипа Лисогора, схвалено прийняти протокол нарад з 16 лютого 1973 р. і передати протокол нарад з 11 грудня 1972 р. на затвердження Контрольній комісії.

3. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ЕКЗЕКУТИВИ І ГОЛ. РЕДАКТОРА

а) Звіт головної касирки п-і Уляни Дячук

Головна касирка п-і Уляна Дячук склала наступний звіт зі стану та діяльности Фінансового Відділу УНСоюзу:

У звітовому часі зайшли такі зміни у наших інвестиціях:

Уділено додаткову позичку на нових умовах у висоті $ 27,984.16 на реальність при 64 Ст. Маркс Плейс, Ню Йорк, Н. Й.

Заключено замкнення реальности при 759 Мельровз Евеню у Бронксі, Н. Й. і реальність перебрано на власність.

В тім самім часі відкликано два бонди:

а) Одну тисячу за $ 1,004.40 — Тенеко, Інк. 9% 1st Mtge Pipeline Bds due 9. 1. 89;

б) Дві тисячі за суму $ 2,017.60 Montana — Dakota Utilities Corp. 9¼% 1st Mtge Sink Fund Deb. Due 10. 1. 90.

Нашу дивіденду за уділи в Colonial Convertible Rund, Inc. інвестовано у слідуючих 130,927 уділах того фонду.

Майно з кінцем березня ц. р. осягнуло суму $ 38,061,-541.19 і від початку біжучого року зросло на $456,121.72.

Дуже відрадним явищем є дотеперішній зріст у збірці вкладок. Всіх вкладок вплинуло за три перші місяці на суму $ 830,032.17, що на $ 24,472.19 більше, як в тім самім часі попереднього року.

Наші гіпотечні позички виказують, що ще далі не одержуємо сплат позички на домі при 540 Факс вул., Бронкс, Н. Й., який ми в березні 1972 р. продали.

Реальність в Міннеаполісі та Дім Відділів УНСоюзу в Детройті, залягають з ратами від 1 грудня м. р.

З кінцем березня ми почали заходи замкнення позички на реальності при 865-871, Іст 178 вул., Бронкс, Н. Й.

Ряд Відділів не прислали на час рахунків за лютий і березень, а це переважно Відділи, що все розчисляються з опізненням.

Будова нашого будинку до 10-го квітня ц. р. коштує нас вже $ 8,484,125.13. Наших фондів ульоковано з того $ 4,358,112.86, а $ 4,135,000.00 позичено.

Від двох місяців працюю з кількома фірмами над плянуванням і устаткуванням наших нових приміщень, але ще не маю конкретних пропозицій.

Уділено додатковий морґедж:
64 St. Marks Pl., New York, N. Y. $ 27,984.16 (Total Mortgage — $ 65,000.00) 7½%.

Закуплено шери:
130.927 shares of Colonial Convertible Fund, Inc. at 10.54 — $ 1,379.97.

Відкликано бонди:
$ 1,004.40 — Tenneco, Inc., 9% 1st Mtge Pipeline Bds due 9. 1. 89.
$ 2,017.60 — Montana-Dakota Utilities Corp., 9¼% 1st Mtge S/F due 10. 1. 90.

Замкнений морґедж перенесено на реальність
759 Melrose Ave., Bronx, N.Y. — $24,125.86.

б) Звіт головного секретаря Ярослава Падоха

Головний секретар Я. Падох, звітуючи за керований ним Організаційний відділ, поінформував, що за три перші місяці цього року УНСоюз придбав разом 1,009 нових членів, себто на 162 членів більше ніж у такому самому часі попереднього року. В першім чвертьріччі 1972 р. прибуло лише 847 нових членів. Ця звишка становить кругло 20%, що дає надію на куди кращий вислід організаційних заходів у цім році, ніж в році попереднім, тим більше, що дальші квартали є звичайно успішніші, як квартали перші. Сподівається в цьому році не лише покриття всіх поважних втрат УНСоюзу, але й більшої надвишки в загальному числі членів. Щодо аналізи минулого чвертьріччя звітодавець подає відсоткове виконання призначених на той період часу для поодиноких областей: область С. Гавриша виконала свою квоту на 82%, области В. Оріховського і В. Дідюка — по 70%, д-ра М. Снігуровича — на 65% й область Є. Репети — на 53%. Слід підмітити, що квоти Василя Дідюка і М. Снігуровича були визначені на основі дотеперішніх здобутків куди вище, як квоти інших областей. Найбільш успішними Округами були Філядельфійська, Чикаґська і Нюйоркська.

З організаційних акцій, ведених в звітовому часі, слід назвати такі: 1. Радіопередачі, які передаються на 22 українських програмах в ЗСА і Канаді. Крім різдвяної і великодньої, виготовано й вислано для користування ще три, отже разом п'ять текстів для передавання. Один присвячений 80-річчю „Свободи". Передачами відають на місцях обласні організатори. 2. Підготовляється, відновлений після чотирьох років, центральний, тижневий курс для організаторів, що відбудеться від 17 до 22 червня ц.р. На курс зголосилося вже 63 учасники, в тому числі 14 англомовних, тому курс буде відбуватися в двох окремих секціях. 3. Продовжується введені минулого року „Тижні Забезпечення". Найближчий, передвакаційний відбудеться між 6 і 13 травня ц. р. в Клівленді і Янґставні та околиці. В нім візьмуть участь усі п'ять обласних організаторів. 4. Ювілей „Свободи". Йде підготова в цілім краю. Святкування протягнуться до пізньої осени. 5. Роздача обкладинок і олівців для шкільної дітвори українознавчих шкіл. Її успіх повний. Вона буде продовжуватися. 6. Акція збільшення членів, зокрема дорослих, для здобуття Відділами права на одного чи більше число делеґатів на конвенцію. Вона триватиме до кінця року. Відділи будуть інформовані про стан їх дорослого членства. 7. Настінний календар УНС. Ця минулорічна спроба увінчалася повним успіхом. В короткому часі розійшлися всі календарі. Буде продовжуватися на будуче. 8. Віддано до люмінації й оправи другий том „Трибуни УНСоюзу", який охоплює роки 1966 до 1972. Це перша й тому унікальна українська асекураційна газета. 9. Багато часу займає приготування цьогорічного конкурсу на стипендії високошкільним студентам-членам УНС. В цім році зголосилися 87 студентів, в тому числі 47 дівчат і 37 мужчин. 10. Є потреба нового поділу областей УНСоюзу. Підготовано проєкт змін, які слід розглянути й затвердити. 11. Надруковано нове видання „Комператив Ріпорт", який скоро буде розісланий в терен. 12. Двічі пригадувано головним урядовцям обов'язок присилки річного звіту. Досі наспіло 12 звітів. В минулім кварталі звітодавець взяв участь в загальних зборах Округи в Балтиморі та в річних зборах Нюйоркського Братського Конґресу. Пропозиції в організаційних справах відкладено до т. 4.

На запрошення гол. секретаря його звіт доповнив його асистент С. Гавриш, звітуючи особливо про доручені йому акції: курс на Союзівці, 80-річчя „Свободи", „Тиждень Забезпечення" в Клівленді, „Союзові Дні" реорганізацію областей і ін.

в) Звіт заступника гол. предсідника і рекордового секретаря Володимира Сохана

Заступник гол. предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан започаткував свій звіт статистичними даними про рух членства УНСоюзу в перших трьох місяцях 1973 р. В тому часі прибуло до УНСоюзу 1,009 нових членів, але рівночасно втратив УНСоюз 116 суспендованих членів, 229 вибрали передчасні грошові звороти, 314 грамот кляс E дозріло до виплати, 218 членів закінчило платність вкладок за грамоти кляс P, а 222 члени померли. Звітодавець підкреслив, що всі ці числа втрат були меншими в порівнянні з втратами попереднього року, за виїмком смертних випадків. На 1,009 нових членів склалося 280 членів Департаменту молоді (в тому числі 60 з виграними однорічними вкладками кляси P-20), 566 членів Департаменту дорослих та 163 члени із акцидентовими грамотами. В. Сохан звернув увагу, що на 722 грамоти видані в роках 1971, 1972 і 1973 з виграними однорічними вкладками суспендовано до кінця березня 1973 року 80, тобто дещо більше як 10 відсотків. До дня нарад, за словами звітодавця, наспіло до Головної Канцелярії вже 136 аплікацій нових членів на квітень.

За три перші місяці 1973 року активне членство УНСоюзу зменшилося на чисто 121 члена і з кінцем березня начисляло 70,744 члени. В загальному числі членів віднотовано за цих же 3 місяці чистий прибуток 6 членів, на що склалися: втрата 64 членів у Департаменті молоді, втрата 27 членів у Департаменті дорослих та прибуток 97 грамот акцидентового забезпечення. З кінцем березня 1973 року нараховував УНСоюз всіх разом 88.219 членів.

В. Сохан поінформував про старання впровадити нові кляси забезпечення, які натрапили на певні ускладнення з огляду на додаткові вимоги стейту Пенсильвенії впроваджувати на грамоти братських союзів комерційну забезпеченеву термінологію. Він теж повідомив, що вже йде повною парою підготова до виплати цьогорічної дивіденди: замовлено вже чеки в друкарні, друкуються вже обіжники про дивіденду і заклики жертвувати дивіденди на Фонд Наглої Потреби. Вкінці В. Сохан звітував, що він уже виготовив статистику до річного звіту на наради Головного Уряду, що дальше подає вістки про членську кампанію до „Свободи", що опікується поміщуванням світлин дітей — нових членів УНСоюзу в „Трибуні УНСоюзу", що до Головної Канцелярії УНСоюзу та „Свободи" вибирається прогулянка пластунок-юначок з Ню Йорку і повідомив, що досі користає з безплатної однорічної передплати „Веселки" 17 нових членів Департаменту молоді та що до Рекордового відділу прийнято нову канцелярійну силу п-і Павлину Андрієнко-Данчук.

г) Звіт заступника гол. предсідника проф. Івана Телюка

Проф. Іван Телюк звітував про свою організаційну репрезентаційну діяльність у звітовому часі. Особливо дбав він про свою область, де працює д-р Михайло Снігурович, з яким він тісно співпрацює. Разом з ним він займався союзовими передачами на радіостації в Ню Бритені, на якій останньо виголосив десятихвилинну передачу. На території його округи та стейту підготовляється велике відзначення 80-річчя „Свободи", яке, сподівається, матиме великий успіх. Далі дбає про збільшення числа нових членів й сподівається мати в цім році не менший успіх, як в році минулім, коли придбав 28 нових членів. Своє звітування проф. Телюк закінчив рядом проєктів і порад для поліпшення праці УНСоюзу та його обличчя в громадянстві. Окремо він пропонує вже не відтепер утворення окремого посту для інформаційної і плянувальної акції УНСоюзу.

г) Звіт заступниці гол. предсідника п-і Марії Душник

В звітовому часі звітодавець була втретє переобрана до Екзекутиви Нюйоркського Братського Конґресу на його 72-му річному зборі, що відбувся 22 березня ц. р. Між доповідями на тому Конґресі особливо цінними були доповіді про молодь і завдання братських організацій. Один доповідач перевів порівняння поміж вартістю братських грамот і поліс, виданих комерційними забезпеченевими компаніями. Про ці збори звітодавець написала статтю до „Українського Тижневика". Вона була головою ланчового комітету того зібрання. Вона далі цікавилася й по змозі допомагала в організаційній акції для придбання більшого числа членів УНСоюзу. Зокрема піклувалася жінками-організаторками. З приємністю підносить заслуги жінок, зокрема п-і Квітки Стецюк з Джерзі Сиrі, яка придбала 13 членів, Теклі Мороз з Монтреалю (10 членів), Олександри Дольницької з Монтреалю (6) та Софії Соколишин з Ню Йорку (6). На загальних зборах Округи Ню Йорку звітодавець вручила її Управі почесну плякету за найбільше число організаторів у минулім році. Було їх 13, отже тринадцятка виявилася для Ню Йорку щасливою. Членами Клюбу Заслужених стали наново в Окрузі М. Хоманчук з 56 членами і д-р В. Палідвор з 29. Відзначився у поточнім році, як будівничий УНС, М. Шпетко (13 членів), а п. Софія Соколишин придбала шість членів.

Як пресова референтка Округи, звітодавець дописувала про її працю до „Українського Тижневика". Відносно акції побудови пам'ятника Лесі Українки на Союзівці досі відгукнулася одна третина Відділів. Зокрема щиро зайнялися справою придбання фондів на пам'ятник секретарі д-р О. Саноцький, П. Ващишин, Ю. Стефанишин, Й. Ярема, В. Пепюк, М. Мартиненко та Анна Гнатюк, Дарія Малюк, Павлина Шнайдер.

Звітодавець брала живу участь в ширшій громадській діяльності. В межах протестаційної акції 31 березня ц. р., на заклик студентської молоді, пожертвувала кров для вжитку потребуючих і в часі демонстрації говорила до учасників, які під приводом п-і Христини Кульчицької демонстрували проти совєтського культурного народовбивства. Взяла участь в 85-річнім бенкеті Крайової Жіночої Ради в Смитсонському Музеї в Вашинґтоні, Д. К., де зустрілася з деякими видними особами столиці.

д) Звіт заступника гол. предсідника на Канаду сен. Павла Юзика

Сенатор Павло Юзик звітував про організаційний розвиток УНСоюзу в Канаді, який натрапляє на деякі трудноші, але все таки поступає вперед. Замало для Канади одного обласного організатора, який дає місячно 12-15 членів, чого не досить. В цім році, як і в роках раніших, між 3-5 серпня в Давфині відбудеться український фестиваль. Пропонує, щоб взяв в нім участь головний предсідник, якого разом з його дружиною запрошено на почесних господарів фестивалю. Також пропонує при нагоді фестивалю відзначити 80-річчя „Свободи". Окремо сен. Юзик згадав про зустріч союзових секретарів з провінції Саскачеван в Саскатуні з нагоди з'їзду КУК 11-го лютого ц. р., а також про свою готовість вибратися в часі вакацій на поїздку по Західній Канаді для заснування нових Відділів, що вже тепер підготовляє. Пропонує оголошувати високошкільну фундацію, яка діє на терені Канади і перебрала уділи колишньої української подібної фундації. Над проєктами сен. П. Юзика розвинулася ширша дискусія, в якій взяли участь усі учасники нарад, включно з мґром Іваном Гевриком, головою Контрольної комісії, який був приявний на частині нарад, зокрема в часі дискусії над канадськими справами.

Звіт головного предсідника Йосипа Лисогора

Головний предсідник склав звіт про загальні напрямні активности УНС за час від останніх нарад. Він завважив, що число нових членів, зорганізованих у перших трьох місяцях ц. р., було вище від числа за такий самий період часу в 1972 р., але менше від передконвенційного року 1969. Загальне число в 1969 було 5,462, що вказує на це, що ми не досягнемо нашої квоти 1973 р. хіба, що прийде основна поправа відтепер. Ми повинні продукувати більше нових членів, бо маємо більший склад досвідчених обласних організаторів і кошт є більший. Відділам, які є неактивні, але мають змогу активізуватися, слід приділи-

(Продовження зі стор. 5-ої)

ПРОТОКОЛ

(Продовження зі стор. 4-ої)

ти більше уваги, як в Головній Канцелярії, так і обласними організаторами.

Головний предсідник поінформував, що Пенсильвенійський Асекураційний Департамент спинив затвердження наших нових забезпеченевих плянів, бо вимагає зміни в забезпеченевій термінології нових грамот. Ми готові відкликати нашу пропозицію, як стейтова влада буде дальше така вимоглива.

Дійшло до нас, що відсоток смертности членів минулого року збільшився з 57.22% на 65.10%. Мабуть організуємо більше число членів із більшим риском. Наша процедура при прийманні членів є обережна і не змінилася, тому слід бути більш уважливим в цьому ділі.

Прибуток із вкладок в першому кварталі ц. р. є більший, як минулого року. Якщо це буде продовжуватися, то це змінить наш напрям за минулі два роки. Фінансово ми йдемо вперед, як треба, за винятком деяких коштів, що збільшилися. Значно підвищилися кошти телефонів з приводу великого вжитку в організаційній праці.

Прибутки й витрати зв'язані зі „Свободою" в першому кварталі вдержуються на минулорічному рівні. Але кошти поштових оплат збільшилися на 20% і слід сподіватися дальшої звишки. Вживаємо легшого паперу для всіх друків, щоб зменшити кошти пошти.

Прибутки й витрати зв'язані зі Союзівкою є приблизно такі самі, як попереднього року. Бизнес повинен в цім році бути кращим з приводу збільшення резервацій у веснянім і осіннім сезонах.

Вигляди на успішний сезон не є занадто надійні з приводу оперативних коштів, які збільшилися, хоч наші оплати не збільшені. Ми працюємо ощадно й надіємося зменшити витрати, щоб не понести втрати в цім році.

Сподіємося, що новий будинок буде закінчений в липні. Прогрес будови нас не вдоволяє. Плянуємо перенести наш забезпеченевий департамент до нового будинку в липні. Наш касир працює над плянами бюр і збирає кошториси нового устаткування. Плянуємо набути зовсім нове умеблювання для нашого персоналу.

Ми ще не підписали нових договорів про винайм приміщень у будинку. Переговори є в ході з трьома кандидатами на винайм понад 44.000 квадратових стіп. Наш будинок оголошуємо в „Ню Йорк Таймс-і" і ми є в контакті з рядом брокерів у Ню Йорку і в Ню Джерзі, які є спеціялістами в ділянці винайму бюрових льокалів. Можемо мати проблему з паркуванням авт, бо маємо місце лише для 130 авт. Розглядаємо можливості набуття грунту в околиці будинку.

Головний предсідник поінформував, що він і його дружина є запрошені на господарів Українського Фестивалю в Давфині, Манітоба, який відбудеться в днях 2, 3, 4 і 5-го серпня 1973 р. й що вони прийняли запрошення.

Звіт головного редактора Антона Драґана

Редактор А. Драган, звітуючи за видавничий відділ, звернув увагу на деякі проблеми в тому відділі, зокрема в редакції, з уваги на заповіджений відхід двох редакторів, а дальше з уваги на проблему перенесення Головної Канцелярії до нового будинку. Є велика потреба людей і нових машин. Є проблема відповідного оплачування кореспондентів, тим більше, що всім дошкуляє інфляція. Існує проблема зміни „Свободи" на американсько-канадську газету, що уможливить діставати добре платні канадські урядові оголошення. В дальшому редактор Драґан поінформував про нові видавничі пляни, а зокрема про книжку Уласа Самчука, яка вийде в наступному році для відзначення 80-річчя УНСоюзу. Залишаючи докладне обговорення порушених і інших справ, зв'язаних з видавництвом і „Свободою", на окреме, заплянoване засідання Екзекутиви, ред. Драґан закінчив свій звіт, подаючи загальні інформації про деякі події і проблеми в Україні та в нашому громадському житті.

Після закінчення звітів поодиноких звітодавців відбулася коротка дискусія. Після цього приступлено до нарад над п'ятою точкою програми.

5. РІЧНІ НАРАДИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ

Головний предсідник, нав'язуючи до ранішої ухвали, інформує, що річні наради Головного Уряду УНСоюзу відбудуться на Союзівці в тижні від понеділка 21-го травня до п'ятниці 25 травня, з програмою, яку схвалено на минулорічних нарадах. Після нарад пропонує, щоб усі учасники нарад удалися до Вашинґтону, де наступного дня, в суботу 26 травня відбудеться під пам'ятником Шевченка маніфестація з нагоди 40-річчя великого, штучного голоду на Україні. На внесення проф. І. Телюка, піддержане п. Марією Душник, схвалено взяти зорганізовану участь Головного Уряду в вашинґтонській жалобній маніфестації. На внесення проф. І. Телюка, піддержане п-і Марією Душник, схвалено відбути наради Статутової комісії в п'ятницю 18-го травня о год. 11-ій перед полуднем в Головній Канцелярії УНСоюзу, а засідання Стипендійної комісії в суботу 19-го травня*) від 10-ої години ранку починаючи в Головній Канцелярії УНСоюзу.

6. ВІДМІЧЕННЯ 80-РІЧЧЯ „СВОБОДИ" І УНСОЮЗУ

Після дискусії, на внесення Володимира Сохана, піддержане п-і Марією Душник, схвалено влаштувати 15-го вересня 1973 р. в Ню Йорку святочну імпрезу для відзначення 80-річчя „Свободи". Крім цього, згідно з ранішим пляном 19 серпня 1973 р. в Шамокині, „колисці УНСоюзу", відбудеться загальне відзначення ювілею „Свободи", підготова якого вже в тоці. Порядком інформації подано, що цьому ж ювілеєві буде присвячений святочний бенкет і баль у Народному Домі в осідку УНСоюзу й місці народження „Свободи" — Джерзі Сиіті.

З черги обговорено пляни відзначення 80-річчя УНСоюзу в наступному, 1974 році і на внесення п. Уляни Дячук, піддержане п. Марією Душник, схвалено доручити Екзекутиві підготовити плян цих ювілейних святкувань. Пані У. Дячук пропонувала в дні сповнення 80-річчя, себто 22-го лютого 1973 р., влаштувати ювілейне свято, а ред. А. Драґан дораджував відмітити союзовий ювілей в суботу 23 лютого 1973 р. симфонічним концертом українських музичних творів в Лінкольн Центрі або в іншій репрезентативній залі Ню Йорку.

7. РІЗНІ СПРАВИ

Після обговорення ряду поточних справ на внесення Володимира Сохана, піддержане п. Уляною Дячук, схвалено делеґувати, як представників УНСоюзу на ювілейному бенкеті ветеранів Першої Української Дивізії УНА, що відбудеться 5-го травня ц.р., пп. Йосипа Лисогора і проф. Івана Телюка.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ

На закінчення нарад розглянено ряд організаційних справ, зокрема підготову спеціяльних акцій та проєктів, як радіопередачі, звітування обласних організаторів, організаторський курс на Союзівці і інші. Порядком дискусії головний секретар Я. Падох поінформував, що, з огляду на велике число зголошених учасників майбутнього курсу та їх двомовність, запляновано вести курс в двох клясах, українською і англійською мовами, силами всіх обласних організаторів, як доповідачів та їх асистентів.

Після цього головний секретар запропонував схвалити низку пропозицій, потрібних для успішного ведення організаційної роботи. На його внесення, піддержане п-і Уляною Дячук, схвалено замовити у головного контролера д-ра М. Данилюка нову брошуру про „медикер" і надрукувати її більшим накладом для роздачі членам шляхом союзової, громадської служби.

На внесення Я. Падоха, піддержане В. Сохановм і п. У. Дячук, схвалено договоритися з дирекціями українських радіопрограм у Бостоні та Лос Анджелесі щодо союзових передач впродовж найближчих шести місяців.

На внесення Я. Падоха, піддержане п-і Марією Душник, схвалено надрукувати нову обкладинку для школярів українознавчих шкіл із портретом Івана Франка та закупити відповідну кількість олівців з відповідним написом для роздачі школярам.

На внесення Я. Падоха, піддержане В. Сохановм, уповноважено головного секретаря дати редакторові підготовлюваної до друку Енциклопедії Етнічних Організацій в ЗСА, проф. Л. Винареві інформації про Відділи УНС, а саме їх назву та місцевість для вміщення в названім виданні.

8. ЗАКРИТТЯ НАРАД

Після вичерпання наміченого порядку нарад, на внесення пані Уляни Дячук, піддержане проф. Іваном Телюком, схвалено закрити наради, що сталося о годині 4.42 по полудні.

Ярослав Падох,
головний секретар

*) Перенесено на неділю 20-го травня.

Чикаго розпочало відзначати 100-річчя НТШ

У суботу 14-го квітня в Домі Українського Музею відбулася виставка видань НТШ та дві доповіді. Виставку підготовив Український Музей і члени Т-ва Українських Бібліотекарів Америки. Приємно вражали рідкі видання НТШ розставлені на столах. До успіху цієї виставки багато причинився д-р Дм. Штогрин, який привіз на виставку багато видань НТШ з бібліотеки Ілинойського університету.

Доповіді відкрив голова Громадського комітету проф. д-р Ю. Мачук, подавши коротку історію оснування НТШ та його видавничу діяльність. Д-р Ст. Самбірський, голова Комісії Наукових Доповідей представив першого доповідача д-ра Романа Вереса. Д-р Р. Верес здобув ступінь бібліотекаря в Каламазу та працює як бібліотекар у Чикаго, заразом він є головою Українського Музею в Чикаго. Д-р Р. Верес подав „Огляд Видань НТШ" і багато з цих видань він мав змогу показати приявним. Не можна в дописі перечислювати всіх згаданих видань НТШ, але для інформації можна подати, що досі вийшли: Записки НТШ — томів 87; Збірник Історично-Філософічної Секції — томів 16; Збірник Філологічної Секції — 34; Збірник Математично-природничо-Лікарської Секції — 32; Етнографічний Збірник — 38; Джерела до Історії України — 11; Лікарський Вісник — 18; Український Архів — 21; Хроніка НТШ — 80; Хроніка німецькою мовою — 59; Просідінгс англійською мовою — 10; Енциклопедія Українознавства — 3 томи; Енциклопедія Українознавства англійською мовою — 2 томи; Бюлетень Термінологічної Комісії — 2; та інші видання. Разом коло півтори тисячі томів книжок).

Участь у дискусії взяли: поетеса Ганна Черінь; д-р Пундій звернув увагу на потребу реклямувати видання НТШ у „Лікарському Віснику" та в інших виданнях; д-р С. Самбірський подав, що багато видань НТШ зберігає Британський Музей в Лондоні, Конгресова Бібліотека у Вашинґтоні та Нюйоркська Міська Бібліотека. Він подав також, що видання НТШ німецькою мовою багато причинились до правильної інформації німецьких учених про українську науку та український нарід. Це доказ, що далі треба видавати вартісні праці чужими мовами.

Другу доповідь на тему: „Українська преса Волині, Полісся і Підляшшя від 1905 до 1945-го року" виголосив мґр Микола Кравчук. Ступінь мґра бібліотекарства він здобув у Мичіґенському університеті. Тепер працює як бібліотекар в університеті стейту Індіяна у Блумінґтоні. Доповідач подав багатий реєстр української преси, що виходила на згаданих землях. Для реєстрації ось деякі з них: Перший часопис „Буг", що почав виходити на Холмщині у 1907-у році. Його сконфіскувала російська поліція. „Просвіта" на Волині і „Струмок". По революції 1917-го року: „Рідне Слово" — видавав Союз Визволення України в Білій Підляській; „Мир" у Берестi-Литовськім; „Волинське Життя"; „Українське Слово" у Рівнім; „Громада" — офіційний орган УНР; „Українське Життя" на Волині; „Наша Бесіда" видавав Володимир Островський; під час 2-ої Світової війни: „Волинь" за редакцією Уласа Самчука; „Костопільські Вісті" та інші часописи. Доповідач у доповненні подав також українську підпільну пресу. Доповнення до доповіді подав ред. М. Денисюк про В-во „Краківські Вісті". Часопис „Краківські Вісті" та інші видання цього В-ва широко розходилися по Холмщині та інших українських землях. Проф. Назаревич зацікавилась дитячою літературою на цих землях та потребою подати реєстр дитячих видань і можливість роздобути їх, щоб використати для сучасних обставин.

С. С.

Дрогобицький Збірник віддано до друкарні

Редакційна комісія Дрогобицького Збірника відбула засідання, на якому переглянула надісланий ще додатково матеріял, пересортувала всі знимки, уклала порядок статтей і рішила повідомити всіх дрогобичан, що:

(1) Присланий авторами матеріял до Дрогобицького Збірника вислано до друкарні в Торонті, Канада, і вона дотепер майже половину статтей набрала вже друком.

(2) Окремою посилкою вислано також до клішарні в Торонті вибрані знимки, що будуть поміщені в Дрогобицькому Збірнику.

(3) Встановлено назву збірника — „Дрогобиччина — земля Івана Франка".

(4) Згідно з обчисленням матеріялу і знимок Редакційної Колеґії Дрогобицький Збірник матиме понад 600 сторінок.

Тому, що кошти зроблення кліш, а також і кошти пересилки збірника з кожним днем зростають, Центральний Комітет і Видавничий Комітет Дрогобиччини просять усіх земляків, що досі не склали пожертви на Видавничий Фонд, посилати їх на адресу: Mr. Wasyl Kolinko, 5108 North Marvine St., Philadelphia, Pa. 19141, USA.

Коли хтось хоче ще доповнити пожертву до 10 дол., щоб опісля одержати збірник Дрогобиччини, то може також посилати гроші на вище подану адресу.

В. Осередчук,
голова Центрального
Комітету Дрогобиччини

Мистецька виставка в Гартфорді

Гартфорд (М.Я.). — Тут 24-го березня ц.р. закрито мистецьку виставку, що її зорганізував Молодечий Відділ СУА (108-ий Відділ) за ініціятивою голови цього Відділу Стефи Пришляк. Виставка, яка була спершу подумана на те — як сказано в інформативному листку, — „щоб звернути увагу на українців і на їхні звичаї і щоб поінформувати про писанки, які ще багато (співмешканців) помилково уважає за "рашен"", — переросла ці вузькі рямці та перемінилася у замітну мистецьку подію у Гартфорді.

Виставку приміщено у виставовій залі модерного будинку асекураційної компанії „Фенікс", положеного в самому центрі культурного Гартфорду, який сам є неабияким архітектурним твором, маючи вигляд корабля.

Фактично народне мистецтво було заступлене тільки малою кількістю експонатів, головно писанок, до речі справді мистецьких, роботи мешканця Гартфорду Миколи Мулiцького, декількома вишиваними серветками, дерев'яними різьбленими гуцульськими касетками та стилізованою керамікою.

Та зараз таки біля цієї габльотки починалася виставка праць наших молодих мистців. Із народним мистецтвом прескрасно гармонізувала стилізована керамічна скульптура Слави Ґеруляк. Оригінальні її твори мають лагідний посмак модерного мистецтва. Найзамітніші із них: „Мадонна", „Русалка" і „Гуцулка". Навпроти керамічної скульптури Слави Ґеруляк була розміщена емалія Шонк-Русича. Мистець був заступлений тут 67-ма творами, які притягали глядачів гармонією красок і вдалістю композицій.

Молода гартфордська мисткиня Ірина Савойка Красій дала низку зразків дуже оригінальної графіки, рисунків, літографій, серіографів, коляжів, інтаґліо. Репрезентована теж олія „Дерева". Творчість її вимагає окремого розгляду.

Багатьома творами була заступлена молода та загальновідома малярка, теж мешканка Гартфорду, Ірина Г. Зєлик. Чудові її картини в імпресіоністичному стилі. Деякі, як пояснює мисткиня, імпресіоністичні технікою, експресіоністичні красками, зокрема „Потік Езоп в Фініції, Н.Й.". У цьому творі найсильніше позначується вплив маестра Михайла Мороза, колишнього її вчителя. Та другі картини вже зовсім виявляють оригінальний талант мисткині, зокрема проявляється це в „Сухих квітах", — творі в ніжних пастелевих кольорах. Від них яркою червенню відрізняється „Калина", було багато охочих закупити її. Та артистка ніяк не хоче розлучитися з нею, бо це твір, який найбільше любив її батько, недавно померлий св. п. Евстахій Гомотюк, визначний громадський діяч. Чудова є теж композиція „По жнивах".

На виставці була теж скульптура (дерево) Т. Коршенюка. Портрет (плоскорізьба) Тараса Шевченка, „Орел" і „Воля".

Виставка була замітною подією в культурному житті Гартфорду. Книга відвідувачів виказує, що відвідувало її багато глядачів, м. ін. теж і з-поза ЗСА. Багато експонатів продано. Про виставку писав місцевий американський щоденник „Гартфорд Таймс", який дав кольорову заголовну сторінку своєму недільному додаткові „Акцент", поміщуючи українські писанки під таким же наголовком. Теж помістив він обширну статтю про українські писанки із описом техніки їх виконання та портретом Миколи Мулiцького. В тій статті є теж коротка згадка про мистецьку виставку. На жаль, більшої статті про цю замітну виставку в американських гартфордських часописах не було. Із книги відвідувачів виходить, що небагато українців Гартфорду і стейту Коннектикат її відвідали. А шкода.

Пам'яті приятеля і друга

19-го квітня ц. р. в місцевому шпиталі у Вунсакеті, Р. Айл., після короткої серцевої недуги помер майор УНР Степан Лісовий. Народився він 27 грудня 1892 р. в Гайсені, Полтавської губернії, де й скінчив гімназію. Під час першої світової війни, його мобілізовано і відправлено до військової школи, як людину з середньою освітою. Коли закінчив школу його відіслано на фронт, де й перебував увесь час війни, а після революції в 1917 р. повернувся на Україну у ранзі сотника (капітана), де вступив до УНР і боровся за визволення України від навали російсько-комуністичних банд, які прагнули захопити україну під російсько-комуністичну окупацію. Під час цієї боротьби Покійний був двічі ранений і нагороджений орденами Симона Петлюри, Воєнним та Залізним Хрестами. У 1920 р., під навалою великих збройних сил російсько-комуністичних, з армією УНР змушений був відступити до Польщі, де й залишився на еміґрації. Однак, він далі продовжував боротьбу із своїм московським ворогом за визволення Батьківщини. Але він розумів, що боротьба з ворогом не полягає тільки в гарячій зброї, а є ще інша зброя — себто пера та кільтури, і тому майор Степан Лісовий вже в 1922 р. виїхав з Польщі до Чехо-Словаччини, до міста Подєбради, де вступив до Української Академії і вчився п'ять літ на економічному факультеті, закінчуючи Академію у 1927 р. — дипломом інженера економіста.

Опісля С. Лісовий виїхав на Підкарпаття, де поширював культуру й освіту поміж підкарпатськими у країнцями. Під час визвольних змагань на Підкарпаттю, майор С. Лісовий брав участь у тих змаганнях. Під час другої світової війни Степан Лісовий виїхав до Холму, де був директором бурси, а з відступом німецьких військ та навалою російсько-комуністичних банд, змушений був внеміґрувати до Німеччини, до міста Реґенсбурґу, у Баварії, де перебував у таборі т. зв. УНРРА — ІРО, звідки виїхав до ЗСА, поселившися у Вунсакеті, Р. Айл., де тяжко фізично працював. На старечі літа отримав невеличку пенсію, за яку й проживав у місцевому домі для старих людей, куди дістався тільки завдяки старанням місцевого українського настоятеля парафії митрофорного протоієрея Віталія Коваленка.

Степан Лісовий був самітний, людиною — надзвичай чесною і культурною. Хоча на еміґрації бідував, ніколи не нарікав на своє нужденне життя. Був людиною глибоко релігійною, добрим і мудрим патріотом; у нього були завжди намагання, щоб український народ жив у повній згоді з поневоленими Москвою народами, а не йшов слідами Москви, себто дорогою імперіялізму та засади „розділяй та володій".

Покійний розумів дуже добре, що одним з головних союзників для України є козачий народ, тому він завжди був добрим приятелем козаків і дуже цікавився козачою історією і з захопленням читав її, поповнюючи свої знання.

Я — подвійний приятель покійного майора Степана Лісового, як його колеґа в Академії і щирий приятель козачого народу.

Настоятель парафії о. митрат В. Коваленко проголосив у церкві про смерть С. Лісового й просив людей вшанувати пам'ять померлого присутністю на похороні. І парафіяни масово прибули не тільки на парастас у неділю, у вільний день від праці, а навіть і в понеділок під час похорону на цвинтарі теж було багато людей, які прийшли з пошани до нього.

Похоронні відправи довершив настоятель церкви в Вунсакеті, Р. Айл., о. митрат Віталій Коваленко в супроводі частини хористів двох місцевих хорів. Труну з тілом внесено до церкви, де відспівано похоронні пісні тоді процесія відійшла на місцевий парафіяльний цвинтар, де й поховано майора Степана Лісового.

Інж. Ф. Г. Біґдай

Вшанування діяча Закарпаття Олекси Приходька

Торонто. — „Вельмишановному і Дорогому Трудівникові на народній ниві Українського Закарпаття Олексі Приходькові на многі і благі літа з 85-літтям!" — такий привіт підписали і вислали до Праги, де Ювілят тепер живе, зібрані на Студійному Вечорі його драматичної творчости учасники цього вечора. Вечір відбувся в рямках п'ятницевих літературних вечорів Торонтського відділу Об'єднання українських письменників Канади „Слово" 30-го березня ц. р.

В Софронів Левицький прочитав на вступі інформаційну доповідь про культурну діяльність та видатні заслуги Олекси Приходька для національного освідомлення і культурного розвитку закарпатських українців між двома війнами 1920-1940 років. Цієї невсипущої діяльности та яскравих осягів праці Олекси Приходька в ділянці хорового і театрального мистецтв як теж у ділянці педагогічній в тому часі на Закарпатті не може поминути ніякий історик української культури Закарпаття. Не повинна збувати її мовчанкою також українська еміґрація, тим більше, що має тепер найкращу нагоду скласти цьому заслуженому громадському діячеві Закарпаття признання і подяку з його закінченим 85-літтям.

Олекса Приходько народився в жовтні 1887 р. в Княжполі на Поділлі. В 1917 р. став професором І-ої української державної гімназії в Києві, членом Музичного департаменту Міністерства освіти та членом Театральної Ради, яка мала організувати перший Державний український театр у Києві. В тому часі зорганізував він теж у Києві І-ий український національний хор, а коли створено Українську Республіканську Капелю диригентом якої став Олександер Кошиць, то організацію подорожі Капелі по Европі повірено саме Олексі Приходькові. В 1920-му р. 18-членна група капелян прибула разом з О. Приходьком на Закарпатя, де виступала під назвою „Кобзар" і де за ініціятивою і проводом О. Приходька поклала основу для хорового і театрального мистецтва (д-р В. Шандор: Передмова до споминів О. Приходька п. н. „Пробудилась Русь") „Головною перешкодою у моїй праці — пише сам О. Приходько у споминах — була „твердо" вжита інтенція мадярської політики взагалі, що „русин може солому їсти", але співати в хорі чи брати участь в якійсь мистецькій праці — це не для нього!" В січні 1921 р. відкривається в Ужгороді силами „капелян" Руський театр Т-ва „Просвіта", де О. Приходько працює диригентом і актором, а одночасно він засновує того ж року в Ужгороді „Руський Національний хор" і організує народні українські хори по селах. У червні 1926 р. відбувається в Ужгороді І-ий З'їзд національних хорів Закарпаття і концерт, у якому виступав під диригентурою О. Приходька збірний хор у складі 600 співаків. У 1928 р. О. Приходько, як учитель співу і музики в чоловічій і жіночій семінаріях і в Руській Торговельній Академії в Ужгороді, заснував славний у пізніших роках Крайовий хор підкарпатського вчительства, в якому зібрав найкращі співацькі сили і з яким тріюмфально об'їздив не тільки Чехословаччину але й сусідні країни. Тим хором, як пише д-р В. Шандор, О. Приходько диригував протягом 10 років.

Про прикмети особистого характеру Олекси Приходька пише колишній учитель Торговельної Академії д-р В. Шандор у своїй передмові так: „... людина винятковoї точности, діловости, чесноти та скромности, — педагог з ласки Божої. Завжди зрівноважений, ставав зразком для своїх учнів не тільки способом і методою навчання а, головне, достойністю поведінки та шляхетністю душі. Тільки людина таких якостей була спроможна поборювати всі труднощі, а їх було більше як досить, та здобути загальну симпатію і признання у всіх для своєї праці й пошану до свого фаху й своєї особи, навіть у ворогів."

Опинившися в Празі, Олекса Приходько не перестав бути діяльним у своїх улюблених ділянках як диригент українського хору і режисер української драматичної студії. Для ужитку цієї студії він написав навіть кілька п'єс, між ними п'єсу на тему модерної педагогіки п. н. „Лісова школа" (1966), біографічну п'єсу-картину „Марія Заньковецька" (1968), і п'єсу-утопію „Право на життя" (1964).

У дальшій програмі Студійного Вечора артистка сцени п-і Ніна Миколенко-Теліжин прочитала п'єсу Олекси Приходька „Марія Заньковецька". Після прочитання п'єси розвинулася над нею дискусія. Приявні висловлювали свої погляди про сценічні вартості п'єси. Переважала думка, що цю п'єсу, з огляду на малу сценічність і на високі вимоги щодо виведених у п'єсі персонажів, а зокрема самої геніяльної артистки Марії Заньковецької, добре було б вивести на сцені не у вигляді театральної вистави а у вигляді естрадних діялогів, так як в 1968 р. передавала її Пряшівська українська радіовисильня.

Вечір закінчився розмовами за кавою і тістечками.

(вл)

Пам'яті Василя Сабатюка

У четвер 10-го травня 1973 р. в Детройті, Гемтремк помер ревний християнин-католик, бл. п. Василь Сабатюк. Покійний народився 11 жовтня 1893 р. в селі Ракiвцях над рікою Стрипою у Галичині, де закінчив народну школу і помагав батькам у господарстві.

На початку 1-ої світової війни покликано його до австрійської військової служби і в рядах 41 полку перебував на російському фронті. По розвалі австро-угорської монархії зголосився до Української Галицької Армії, з якою пережив лихоліття і тифозну хворобу.

У 1921 р. повернувся до рідного села, одружився включившись у суспільну працю. Був ініціятором і співосновником сільсько-господарської споживчої кооперативи, гуртка „Рідна Школа", головою читальні „Просвіта" і аматорського гуртка.

Вліті 1944 р. опинився з дружиною Марією в Німеччині. Перебував у кількох таборах, які помагав зорганізувати в англійській окупаційній зоні, був працівником УНРА і ІРО. До ЗСА прибув в 1950 р. і осів з дружиною в Детройті. Був членом місцевого Відділу ОбВУА, членом Братства св. Михаїла при церкві Неп. Зачаття, УНСоюзу і Комітету Підгаєчан. Шість років тому, після смерти дружини, Покійний почав підупадати на здоров'ю. Відвідував його В. Папіж з дружиною, для якого був він дядьком, приятелі і знайомі.

У панахидах в погребовому заведенні Бугая, які відправляв о. ігумен Інокентій, взяли участь багато осіб, включно з представниками ОбВУА з прапором. У суботу 12 травня, після відправи о. ігуменом І. Лотоцьким Заупокійної Служби Божої, відбувся похорон при численній участі родини, приятелів і знайомих. На кладовищі Мт. Олівер прощали Покійного: від Відділу ОбВУА — секретар Відділу і від підгаєчан — інж. В. Колодчин.

На поминках, які відбулися у шкільній кафетерії, згадували Покійного: Іван Палка з Клівленду, Вол. Дідик від УНС і В. Папіж від родини. Покійний залишив у смутку сина Петра, управителя школи в Ракiвцях і дальшу родину в ЗСА і в Галичині.

Франц Липецький
секр. Відділу ОбВУА

ВІСТІ З ТОРОНТА

Загальні збори Відділу КУК. 25-го квітня ц. р. о 7-ій год. вечора у приміщенні Інституту св. Володимира, відбулися чергові річні загальні збори Відділу Комітету Українців Канади в Торонті, з участю 47 делеґатів складових організацій, 25 гостей та представників преси. Збори відкрив голова Відділу інж. Б. Максимець, проводила Президія: д-р Осип Бойко — голова, інж. Л. Вертипорох — заступниця голови, В. Дідюк і А. Бандера — секретарі. По звітах членів Управи і референтів, відбулася дискусія, уділено абсолюторію уступаючій Управі, та обрано нову: д-р Петро Глібович — голова, інж. Богдан Максимець — кол. голова, Іван Палка, Василь Дідюк і кожночасна голова Жіночого КУК — заступники, д-р Василь Муж — секретар, Андрій Бандера — англомовний секретар, інж. Евген Дуткевич — фінансовий секретар, Олекса Ройко — скарбник. Контрольна комісія: д-р Осип Бойко, мгр Василь Максимець, Борис Петрусів, Ілля Курман, Петро Ігнатко. Прийняття пляну праці та прелімінаря бюджету, передано новообраній Управі, для полагодження на найближчому засіданні. Коротким словом подяки за вибір, новообраний голова заохотив усіх до повної співпраці, з надією, що склад новообраної Управи буде запорукою пожвавленої праці Відділу. Голова зборів, закриваючи їх також підкреслив надію відносно пожвавлення праці Відділу, побажав успіхів новообраній Управі, подякував за активну участь у зборах. Відтак Управа гостила учасників.

Зустріч Президії СКВУ. Організаційний Комітет підготови до Світового Другого Конґресу Вільних Українців, який відбудеться у перших днях листопада ц.р. в Торонті, влаштував 13 квітня ц. р. у Гайт Реженсі готелю зустріч з представниками Президії СКВУ Америки і Канади з громадянством Торонта і близьких околиць. Понад сто осіб взяло участь у спільній зустрічі-вечері квитки, на яку коштували по 25 долярів із ціллю придбання фондів. Вечерою проводив дир. Василь Ситник — голова Кредитової Спілки. Із словом виступали: о. д-р митрат Василь Кушнір, Йосип Лисогір, М. Плав'юк і ін. Голова Фінансової комісії д-р О. Бойко, поінформувавши приявних про їхні цілі закликав до зібрання фондів, які започатковані кредитовими спілками Торонта, та пожертвами окремих осіб доходили того вечора до 10.-000 дол. Участь у зустрічі взяли: Архиепископ Православної Церкви Михаїл, Владика Ізидор, сенатор Павло Юзик з дружиною, міністер Іван Яремко з дружиною, представники організацій і преси. Докладну і вичерпну інформацію підготови до Конґресу зробив голова Організаційної комісії М. Плав'юк. Зустріч закінчив молитвою Владика Ізидор, яку на вступі благословив Архиепископ Михаїл.

Пам'ятник Лесі Українки. Комітет Українок Канади, Відділ Торонто під проводом її голови п-і інж. Вертипорох влаштував 14 квітня ц. р. у залі Українського Дому бенкет з мистецькою частиною, з ціллю започаткування збірки фондів на побудову пам'ятника Лесі Українки в Торонті, який знаходитиметься у Гай Парку. Біля триста осіб узяло участь у бенкеті, який відкрила п-і інж. Л. Вертипорох, а проводили ним: проф. В. Янішевський і О. Ковальська. Із привітами виступали: голова СФУЖО — Стефанія Савчук, д-р Богдан Стебельський, скульптор М. Черешньовський і мгр А. Стебельська на тлі рецитацій і соло-виступу. За почесним столом засіли представники організацій, та почесні гості, між якими були радні міста Торонта: В. Бойчук, який склав привіт від посадника, та радний Е. Неґрич з дружиною. Бенкет пройшов з успіхом, та став добрим початком збірки гроша на побудову пам'ятника, визначній поетесі у її сторіччя. Вступи на бенкет були також по 25 дол. від особи.

У 80-річчя „Свободи". Покликаний до життя підготовчий комітет Торонтонської Округи УНС в складі: д-р О. Бойко, Я. Хоростіль і підписаний приступив до праці, та заплянував відзначення 80-річчя „Свободи" в осінніх місяцях ц. р. Передбачається виставка видань, мистецька частина і бенкет. Вправді бенкети у Торонті стали такими частими, що тяжко знайти хоч одну вільну від них суботу, чи неділю. Однак, ми переконані, що „Свобода" заслуговує на відзначення її довголітньої праці для української спільноти, на протязі так довгого часу. Плянується також покликати ширший громадський комітет під патронатом КУК і СУЖК.

25-річчя „Гомону України". У цьому році відзначає своє двадцять п'ять річчя заслужений тижневик „Гомін України", загальні збори якого відбулися в суботу 21 квітня ц.р. у приміщенні „Дому Просвіти" окрім прослуханих звітів дирекції, дир. проф. О. Кушніра і редакції, головного редактора С. Солонинки, збори ухвалили признання за успішну працю і обрали нову Управу: дирекція: проф. О. Кушнір, д-р Р. Малащук, д-р Б. Стебельський, мгр Т. Буйняк, інж. М. Барабаш; Контрольна комісія: ред. І. Вараниця, дир. І. Бойко, М. Карпій. Багато уваги присвячено відзначенню 25-річчя; придбання нових передплатників, нових уділовців і зібрання 25,000 дол. на ювілейний дар, у рямцях чого будуть проводитись окремі імпрези і відзначення.

Музичний вечір. Музичний Інститут ім. М. Лисенка в Торонті разом з Батьківським комітетом влаштував 15 квітня ц.р. у залі церкви св. Покрови традиційний вже Музичний Вечір-Чайок, з гарною і добірною програмою. На музичний вечір складалась програма струнної оркестри під диригентурою проф. І. Коваліва, соло-сопрано Маркіяни Дубляниці-Гузар, соліста-скрипаля Ореста Коваліва, арфи — Марії Барабаш з фотепіяновим акомпаньяментом Зенона Лавришина і Романа Познахівського. Програмою вечора проводив мгр Богдан Гошовський, під час якої також розіграно картини мистців: Ірини Носик, Андрія Гірняка, та керамічні вироби Ірини Шумської-Мороз і М. Копистянської.

В. Дідюк

Загальні Збори Відділу УККА на Міннесоту

5го травня ц. р. в приміщенні Українсько - Американського Дому в Міннеаполісі, відбулися Загальні Збори УККА з невеликою кількістю членів — представників місцевих організацій. Перед зборами на ширших сходинах обрано Номінаційну комісію, яку очолила п-і М. Товстоп'ят. Всі члени попередньої Управи погодилися залишитися і надалі, з вийнятком секретаря В. Лісовича. Доповнено склад Управи; секретарем обрано проф. Василя Пакуляка. З перебігу зборів присутні довідалися, що Управа Від-
В дискусії над звітами затор-
тей працювала задовільно.
ділу УККА в міру можливоскнено цілий ряд справ, а головно підкреслено важливість приєднання до праці УККА якнайширших кіл нашого громадянства.

На пропозицію Контрольної комісії уступаючій Управі ухвалено одноголосно абсолюторію. У дальшій дискусії порушувано явище деякого послаблення громадського життя. Запропоновано створення „Культурної Ради" і зобов'язано нову Управу на 1973 - 74 рр., щоби вона цей проєкт зреалізувала. Заплянувано улаштовувати Український День та запросити з доповіддю прелеґента.

Склад нової Управи: Іван Вакіряк — голова, Михайло Каркоць — заступник, проф. Пакуляк — секретар, п-і А. Данилюк — 2-ий секретар, мгр Роман Король — касир, Степан Михайльонка — збірщик УНФ, Александер Канюка — член Олександер Товстоп'ят — від ТУСМ, Рома Лісович — від Студентської Громади, проф. Пакуляк — пресовий референт.

Українці в Пассейку

Пассейкська українська громада 29 квітня 1973 р. записалася у реєстр, як повноправна, складова частина міста, що саме в цей день розпочало святкування з нагоди 100-ліття. Можливо, що розпочато нову сторінку в житті та розвитку української громади в Пассейку, Н. Дж. бо коли взяти до уваги, що українці на цих святкуваннях виступали добре зорганізовано, самопевно та з почуттям конструктивности, тоді ясно, що українська людина спрямовує крок у напрямку всіх прошарків американського життя. А тому, що до деякої міри українці в ЗСА (за дуже невеликими вїмками завжди чомусь себе ставлять в ролі другорядних, а радше з почуттям, що „ми є, гейби в наймах", а всі інші то вже „американці", тому конечно було б приспішити засвоєння думки, що в нас всі ці самі права, що й в других, але наші вимоги до тих других, майже ніякі. Українці в Америці доказали, що вони вміють не лише добре працювати, але вміють будувати, плянувати, кермувати, радити, а також боронити інтереси Америки у Кореї, В'єтнамі й будь-де. Українці (байдуже роджені тут, чи й ні!) виявили щире та активне заінтересування в обох політичних партіях, даючи поважний вклад праці й гроша під час льокальних й федеральних виборів. Українці недвозначно заманіфестували прихильне становище до американського демократичного устрою, до встановлених законів, до американської філософії співжиття з другими, але рівночасно ці ж самі українці виявили сильну ворожість до комунізму й московського імперіялізму, що для Америки дуже важливе, бо все пригадує їй жахливу небезпеку, яка послідовно і невідклично гряде з Москви. Тому тут, українці повинні свою ролю, вимоги й бажання значно поширити, відповідно спрямувати та уточнити. І це відноситься в засязі далеко більшому, як це заманіфестовано в Пассейку.

А в Пассейку, в неділю, довгі колони українців пройшли головними вулицями міста, попри репрезентативний Сіти Гол, замаяний прапорами та квітами. Пройшли з почуттям солідарности й повновартости. 13 окремих дивізій (в кожній дивізії по 10 - 12 окремих груп) заманіфестували свою солідарність й пошану в століття міста Пассейку, маршуючи попри Сіти Гол повних 5 годин.

Українська група, що входила до 7-ої дивізії, була чисельна, добре зорганізована, кольоритна та змістовно репрезентована. На чолі групи, в гуцульськім сардаку й з топірцем в руці, йшов „маршал" українців Ярослав Петрик. За ним, в асисті пластуна В. Мочули і сумівця А. Строцького, голова Відділу УККА Роман Шраменко. А далі прапороносці з американським і українським прапорами, ООЧСУ, Пласту, СУМА, Ветеранів. За ними багато-чисельна уніформована духова оркестра, що безустанно грала марші, а тоді довгі й стрункі колони Пласту та СУМА.

За рядами молоді, наш український „фловт", парадний великий віз, удекорований і по-мистецьки прикрашений (велика праця й заслуга молодого подружжя Андрія і Дарії Фармігів), з написом на горі „Юкрейн". На возі, на високім троні, українська молода красуня, королева Ляриса Бих, донька українського лікаря в Пассейку, в асисті двох принцес.

Український „фловт" під час відзначування 100-річчя Пассейку

Марійки Шиш (сумівки) і Христі Котляр (пластунки). Окрім них, на возі, „мов маків квіт" українські дівчата в народних багатих строях, а перед ними у великім прибранім коші дві колосальні українські писанки. Публіка щедро оплескувала гордих, водночас дружніх й усміхнених українців. Український „фловт" тягнув відкритий каделяк, а за ним других 5 таких же, в яких їхало наше жіноцтво, старші й заслужені ветерани українських та американських армій. Український похід замикали статочні й поважні „Батьки", самі мужчини, яких провадив голова Української Централі в Пассейку, і голова Округи УНСоюзу, Іван Хомко, серед цих рядів бачилося українських активних громадян.

Координатором української групи був активний комендант Українських Американських Ветеранів, пост. 17. Волтер Майк, який рівночасно був заповідачем при Сіти Гол. Фінансові справи, господарські та інші, зорганізували й ними завідували Василь Марушак, Френк Мартин, Василь Мочула, Іван Хомко, д-р Мирослав Бих, п-і Мец, а вже всіма справами займався голова організаційного комітету при УККА в Пассейку, Ярослав Петрик.

У центрі, перед яким промаршували всі групи, тобто перед пассейським Сіти Гол на трибуні, було багато достойників міста і стейту, а від українців, почесні місця займали: отець Володимир Білинський, парох української католицької Церкви, колишня голова УККА Марія Стефанів і д-р Ярослав Бих.

Святкування століття Пассейку — заплановані на довший час, тому місцева українська громада й надалі буде в них брати участь, зокрема в концертах та загальному великому пікніку, де будуть й українські мистецькі та харчові кіоски.

Усім, що спричинилися до цих святкувань, належиться признання і подяка.

Роман Шраменко

Мистецька виставка в Публічній Бібліотеці на Бронксі

Завжди активний на терені Ню Йорку 82-ий Відділ СУА заплянував виставку народного мистецтва. Членки Відділу хотіли познайомити американську публіку з красою і багатством української вишивки, з оригінальною керамікою, цікавою різьбою і писанками.

Керівництво бібліотеки на Бронксі Fordham Library Center пішло назустріч плянам Відділу і радо помогло їх зреалізувати. З ініціятиви бібліотеки видано реклямну листівку, прикрашену писанкою, вміщено в місцевій газеті згадку про заплянована виставку і повідомлено про неї усі Відділи Нюйоркської публічної бібліотеки.

У головній залі бібліотеки, на вітрині, покладено цікані і цінні зразки нашого мистецтва: стару різьблену касету, декоративні рушники, вишивану низинкою чоловічу сорочку, жіночу блюзку, на серветку (буковинський взір) розкинено писанки та книжку англійською мовою про українське мистецтво. У бібліотеці були ще окремі менші ґабльотки, де в одній, крім кількох вишивок, вміщено кераміку і писанки, а в другій — різьбу. Ініціяторкою і душею тієї виставки була Леонтина Гошовська.

25 квітня в окремій залі бібліотеки відбувся показ писання писанок, яким проводила п-і Л. Гошовська. Їй допомагали писати й інформувати глядачів студентка Гандер коледжу Лідія Гошовська та Леся і Дарія Дикі. Усі вони були вбрані у народні строї. Можна було подивляти, як зручно з-під молодих рук у скорому часі виходили гарні писанки, якими захоплювалися американські глядачі. На численні запити студентки радо відповідали, водночас пояснюючи українські великодні звичаї.

З уваги на зацікавлення публіки виставкою, продовжено її на ще один тиждень так що вона тривала цілий квітень.

Виставка і краса народних строїв, які присутні вперше бачили (пані з Відділу були також у вишиваних суконках або блюзках), оригінальний, за нашою традицією, спосіб писання писанок, згадка про голод у 1933 р. в Україні, — все це інформувало американську публіку про нашу культуру і традиції. 26-го квітня українська студентська громада при Фордгам університеті влаштувала мистецьку виставку з показом писання традиційних писанок. До писання запрошено членку 82-го Відділу СУА Леонтину Гошовську. Із увагою слідкували американські студенти і професори, а панна Леся Дика відповідала на їхні запити. Виставка мала великий успіх, за що належиться українській студентській громаді признання.

Я.Л.

Наша дума, наша пісня...

Новозорганізований український козачий хор „Дніпро" під мистецьким керівництвом проф. В. Карабійоса, 19 травня 73 р., у Народному Домі в Ню Йорку концертом вшанував пам'ять братів і сестер замучених штучним голодом, комуно - большевицьким режимом в Україні у 1932-1933 рр.

Програма концерту складалася з виступу хору і оперових співаків. У першій частині хор відспівав „Святий Боже", „Іже Херувими", „Заповіт Т. Г. Шевченка", „Думи мої" і „Зоре моя вечірняя". Відтак промовляв представник поневолених народів Москвою п. Баб'як.

У другій частині виступали оперові співаки: „Я сьогодні щось дуже сумую", виконав тенор В. Карагіос, „Гетьмани - Гетьмани" музика Лисенка тенор М. Голодик і арію „Мадам Баттерфляй" муз. Пуччіні — сопрано Г. Каур - Гайланс. Арію про Максима Залізняка слова і музика В. Карагіоса виконав сам автор. „Який хороший майський день" з опери А. Шеньє виконав тенор М. Голодик і відспівала сопрано Г. Каур - Гайланс у дуеті Оксани і Андрія із вищезгаданої опери. Виступали сопрано Г. Каур-Гайланс і тенор В. Карагіос.

У третій частині програми відспівав пісні: „Ніч така Господи", „Закувала та сива зозуля" музика П. Ніщинського „Владико неба і землі" соліст В. Карагіос і Г. Каур - Гайланс.

Наприкінці концерту хор і приявні відспівали український національний гимн. Пісні в більшості були в обрібці диригента хору, при фортепіяновім акомпаньяменті. Авдиторія щиро та з ентузіязмом вітала виступи хору й солістів. Хор складений із співаків вповні вив'язався із завдання. Управа хору, щоб побільшити свій склад, ще приймає співаків і тому просить охочих телефонувати після 8-ої години вечора на число телефону: (212) CA8-3128, або зголошуватися особисто, кожного вівтірка о 6-ій год. вечора до Українського Народного Дому в Ню Йорку. Завданням цього професійного хору є не тільки концертувати по ЗСА, але й виступати з концертами і поза межами Америки несучи українську пісню у прославі України.

П. Р.

Понеділок і Язичинська на овиді

Із наших гумористів у нас — відомі (очев. поза Еком) три мистецькі особистості в ЗСА — Іван Керницький-Ікер, Микола Понеділок та Іванна Климовська - Язичинська.

Понеділок чистокровний гуморист; у його текстах пробивається справжній козацький гумор. У нього зміння підглянути людські хиби й представити їх у кривому дзеркалі. Його виконання на високому акторському рівні. Подача, хоча дещо переяскравлена і пережестикульована подобається авдиторії. Та це справа акторської манери — прикметна всім гумористам світу.

Якщо йдеться про Понедількову манеру, яка ціхується легким шаржем, вона не тільки дістає апробату авдиторії, але навіть до певної міри підносить його кожночасний виступ. Він серед нас дуже популярний та люблений.

Останнім часом здобула собі популярність досі майже незнана Івана Климовська - Язичинська. Від 1952 до 1968 рр. час до часу вона виступала в Гартфорді з монологами свого пера. З хвилиною приїзду до Філядельфії, режисер Володимир Шашаровський прийняв її в склад Ансамблю Літнього Театру в Лігайтоні. З цього і почалось. З черги, у Філядельфії вона включувалась у майже всі місцеві розвагові імпрези. Згодом почалась серія її виступів на сценах літнисьхових осель та веселила вона публіку на т. зв. виїздах. Тексти пише сама, беручи під обстріл усіх без вийнятку. Вживає не так говору, як галицької мови простих людей. Цей „воляпід" має цю добру прикмету, що ним можна більше і відважніше сказати як літературною мовою. Язичинська залюбки вживає чужі слова, які будім-то за браком освіти їх перекручує. У дійсності ці перекручені слова мають певного роду свою інтенцію („молода американська деґенерація" або „з Запатріярхатом через Східну Комбінацію перейшлисьмо цалу фарисею"). Язичинська не тільки гумористка, але й гумористка - сатиричка. У деяких її монологах поза гумором і сатирою є ще багато сарказму („Подорож по Україні").

15-го квітня ц. р. на літературному вечорі Миколи Понеділька в Асторії, влаштованого з ініціятиви ОЖ ОЧСУ, Язичинська виголосила привітання Миколі Понеділкові; і вже на підставі цього привітання можна було окреслити її як гумористку, а коли вона ще й доповіла „Про літературу і культуру", остаточно утвердила нас у переконанні, що на овиді заіснував ще гуморист жіночо роду — Іванна Климовська - Язичинська.

Язичинська покищо кружляє по метрополітальній окрузі, була в Нюарку, Стейтен Айленді, в Асторії. Хто знає, мабуть, завітає також показатись у самому Ню Йорку — привітаємо з радістю.

А. Дончаківська

Загальні Збори УКЦентру у Велланді, Канада

У неділю 25 лютого ц. р. о год. 3-ій по пол. у власному приміщенні, відбулися чергові загальні збори Українського Культурного Центру у Велланді, Онтаріо Збори відкрив голова УКЦ Б. Петрусик, вітаючи усіх, а зокрема представників Організацій Визвольного Фронту з Ст. Кетринсу, Бімсвіллу та представника УНСоюзу, головного радного і обласного організатора В. Дідюка з Торонта. Зборами проводила Президія: І. Воробець — голова, п-і Г. Федонь і П. Павлишин — секретарі. За почесним столом засіли: В. Дідюк — УНС, Корда — СУМ Ст. Кетринс, Сташинський — ЛВУ Ст. Кетринс, М. Берекита — СУМ Бімсвілл, Гаврилишин — СУМ Бімсвілл, Гетманчук — СУМ Бімсвілл, Соломон — СУМ Лелланд, Гринда — ЛВУ Вілланд. Письмовий провіт на збори переслала також Крайова Управа СУМ з Торонта. По відчитанні протоколу з попередніх загальних зборів і його прийняттю звітували голова Управи і окремі референти. Український Культурний Центр у Велланді під проводом енергійного голови Петрусика з членами Управи: М. Грох, Т. Ґринда, І. Старущак, М. Грохольський, п-і Г. Федоні та Є. Ластівка, провели під кожним оглядом велику працю. Як відомо, Дім Українського Культурного Центру у Велланді збудовано недавно за фінансовою позикою УНС, у якому приміщуються Організації Українського Визвольного Фронту. На протязі кількох років Дім сплатив уже велику частину своїх фінансових зобов'язань, та на сьогоднішню вартість будинку і площі біля 200.000 дол. на домі тільки біля 40.000 дол. фінансового обтяження. У минулому році фінансовий оборот Дому перейшов понад 62.000 дол. Великий вклад у фінансах Дому становить кухня, яку безкорисно ведуть пані, а кухня Центру славиться не тільки у самому Велланді, але також в околиці.

По звітах управи УКЦ, та діловій дискусії і уділенню абсолюторії уступаючій Управі, одноголосно обрано нову: Б. Петрусик — голова, М. Грох — касир, Т. Гринда — фінансовий секретар, І. Старущак — секретар. До складу Управи організації члени Дому делеґують своїх представників. У побажаннях і внесках обговорено цілий ряд думок, спрямованих на дальший ріст й покращання праці УКЦентру, зокрема як зактивізувати і поширити працю організацій - членів та притягнути до неї якнайбільше число молоді. Заплянowano теж будову спортового будинку, який частинно спонзорував би уряд. З привітом і побажаннями та висловом признання і ґратуляцій для нової Управи виступали: В. Дідюк, який у загальному накреслив наші цілі й завдання і задержання нашої молоді, як також допомоги у боротьбі за визволення нашому українському народові на рідних землях. Всі ми — одна українська спільнота — всі разом працюємо, будуємо і змагаємось. Молодь — це наша майбутність і тому ми мусимо бути з нею, а вона з нами! П. Сташинський з Ст. Кетринс — вітав УКЦ від Організацій Визвольного Фронту околиці, які спільно у багатьох справах ведуть працю. Ґратулював Управі та бажав успіхів. П. Гаврилишин з Бімсвіллу вітав СУМ та бажав найкращих успіхів у дальшій праці.

Новообраний голова УКЦентру Б. Петрусик дякував за повне довір'я (вже третій раз!), обіцявши докласти всіх старань і закликав до повної співпраці. Дякував також гостям, що приїхали до Велланду і взяли участь у зборах, та склали привітання, у яких був цілий ряд думок, які варто взяти до уваги. Могутнім співом „Не пора..." закінчено чергові загальні збори Дому УКЦентру. Опісля пані гостили чаєм та перекускою. Якщо дійсно у цьому році нова Управа Дому докладе більше старання у напрямі поширення культурно - освітньої праці, рідної школи, активізації праці організацій-членів, то українська громада у невеликому Велланді буде належати до одних з передових і активних у нашій спільноті. Український Народний Союз, який створили наші піонери, служив потребам нашої спільноти, він допоміг Велландській українській громаді у побудові репрезентативного дому і він буде й далі хоче бути у кожній потребі й допомозі.

В. Д.

НАСТУПНИЙ ТИЖДЕНЬ БУДЕ В АМЕРИЦІ БРАТЕРСЬКИМ ТИЖНЕМ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

могова система, через свої Союзи і Відділи в кожній громаді виконує багато релігійних, харитативних, патріотичних і добродійних активностей, і

Тому, що місцеві Відділи цих Союзів та їхні члени своїми громадськими і патріотичними активностями віддають велику прислугу нашому стейтові і нашій країні, і

Тому, що братсько-запомогові Союзи вже від довгого часу виявили свій патріотизм та святкували Братерський Тиждень спеціяльними імпрезами під час Дня Прапора 14 червня і є частиною Крайової Братерської Фундації Дня Прапора, організації, яка має за завдання зберігати пам'ять д-ра Бернарда Джей. Сіґранда, „батька" Дня Прапора, зберігаючи шкільний будинок у Фредонії, Віскансин, де в 1885-му році відбулася перша церемонія Дня Прапора, як і

Тому, що Крайовий Братський Конґрес Америки закликає лідерів усіх своїх Союзів освідомлювати націю відносно ідеалів і цілей братсько-запомогової системи та об'єднатись у відзначування Братерського Тижня,

Отже тому я, Вілліям Т. Кейгіл, губернатор стейту Ню Джерзі, проголошую оцим час від 8 до 14-го-го червня 1973 р. Братерським Тижнем в Ню Джерзі та закликаю громадян дати свою підтримку і виявити свою вдячність за вклад, зроблений братсько-запомоговою системою . . ."

Такі і подібні проклямації в Ню Джерзі вже проголосили посадники Джерзі Сіті, Нюарку, Ірвінґтону, Пассейку, Байону, Перт Амбою, Плейнфілду, Елизабету, Юніон, Іст Орендж та інших міст.

КУВАЙТ, НАЙБАГАТША АРАБСЬКА ДЕРЖАВА над перським заливом, рішив закупити на Заході зброї на 500 млн. долярів. Згідно з заявою урядових чинників, ця зброя є конечна, щоб дати подрібну охорону нафтовим багатствам країни. В пляні є закуп 32 реактивних винищувачів типу Ф-8 Крусейдор американської продукції. Ці літаки були показувані на виставці в Кувайті, зорганізованій американською військовою місією.

В Ню Йорку відбувся панель-віче...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

бами змагатися за збереження і розвиток української національної культури в діяспорі, як протидію московській культуровбивчій політиці.

Панеліст ред. Вячеслав Давиденко в історіософічному насвітленні розгорнув широку панораму змагання двох протиставних сил на історичному тлі: українського національного віталізму та його духовости і нищівного варваризму Москви. Панеліст на закінчення висловив переконання в остаточній перемозі української правди в цьому драматичному і довготривалому змагу.

Панеліст проф. Іван Вовчук доказував прикладами, зачерпнутими зі сучасної підсовєтської дійсности, неспроможність убити режимними заходами стихію національної свідомости української людини. Подібно, як попередній панеліст, проф. Вовчук висловив думку, що антигуманна політика Москви засуджена на безсумнівну невдачу.

Після доповідей приявні ставили запити, на які панелісти давали відповіді.

Заступник голови Ради для Справ Культури при СКВУ і представник Ради на ЗСА інж. Аполінарій Осадца інформував відносно основних завдань і плянів діяльности Ради, а саме:

1. Стимулювання зросту української духової культури в діяспорі.

2. Видання фундаментального твору англійською мовою в колективному опрацюванні нашими совєтознавцями про спустошення, доконані російським імперіялізмом та шовінізмом в усіх галузях української культури

3. Видання українською мовою історії української культури в опрацюванні знавців, брак якої дошкульно відчувається, між іншим, в школах українознавства, з широким висвітленням досягнень усіх галузей нашої культури на материку і в діяспорі.

4. Видання хроніки-журналу українських культурних процесів в діяспорі, як засобу протиставитися тискові чужих культур на самобутність нашої національної духовости.

На закінчення віча-панелю проф. М. Чировський прочитав проєкт резолюцій у формі звернення до українців у діяспорі, що їх одноголосно затверджено.

На початку віча інж. А. Осадца, крім численних діячів культури, приявних на залі, привітав представників культурних організацій ЗСА і Канади і СФУЖО, а також делеґатів, маестра Христину Сеньків, секретаря Спілки Українських Журналістів Канади і одночасно секретаря Федерації Америки і Канади СУЖ, та інж. Юрія Сенькова від ділового Осередку Представництва Ради СК в Канаді.

Покращала позиція доляра на міжнародному ринку

Париж. — Ніхто не може покищо твердити того, що хвиля натиску на американський доляр закінчилася і що його вартість на міжнародному фінансовому ринку знову не зменшиться, але в опінії американських фінансових експертів побоювання за долю доляра безпідставні. Вислід цьому дав, між іншим, новопризначений дорадник президента Ніксона для внутрішніх справ Мелвін Лерд, який заявив, що всі ті які спекулюють на обезціненні американського доляра, прикро розчаруються. Знову ж інші речники фінансових кіл інформують, що йдеться тут про явище спекуляції на міжнародному фінансовому ринку, в яку замішені є фонди арабських шейків. Коли ж йдеться про офіційне американське становище то вислів йому дав секретар скарбу Джордж Шулц, який відкинув вимоги європейських держав, щоб ЗСА інтервенювали в справі доляра. Як відомо, вже раніше американський Уряд відкинув думку про дальшу девальвацію доляра. З тих чи інших міркувань, позиція доляра в Европі покращала а ціна на золото 6 червня понизилася на 5 дол. за унцію. Американська делеґація в Парижі, яку очолював Джордж Шулц, покинула Париж 6 червня і повернулася до Вашинґтону, де за повідають далекосяжні рішення в справі заходів що до інфляції, яку, в опінії секретаря Шулца, Уряд втримає в межах трьох процентів. Секретар Дж. Шулц вважає, що інфляційний тиск на початку цього року був зумовлений специфічними причинами, в першій мірі зростом цін на сільськогосподарські товари. Коли йдеться про доляр, то Уряд далі підтримує вільний обмін доляра на інші валюти без устійненої вартости у відношенні інших валют.

ОДВУ відзначила роковини голоду та відбула наради

(Закінчення зі стор. 1-ої)

труднощі, які вони зустрічають, а які треба за всяку ціну перебороти, та про свої заміри й пляни на майбутнє. Нарадами проводила Стефа Букшована з Відділу ОДВУ в Ірвінґтоні, Н.Дж. Володимир Різник, який понад сорок років активно працював в українських громадських організаціях, привітав учасників від Управи Оселі та представив, яку ролю може вона відіграти не лише в житті членства Братніх Організацій, але й українських громад, розкинених в цих недалеких околицях. Павлина Різник, представниця і містоголова УЗХ, Олег Бак-Бойчук, голова МУН, та сот. Ілярій Поліщук, командант СВУР в своїх заввагах застановлялися, якими шляхами треба цього добиватися.

Пізнім вечером відбулася доповідь Я. Гайваса на тему „Минуле й майбутнє українського націоналізму". Ілюстраціями і аргументами доповідач представив український націоналізм, як течію, що в одній лінії з ідентичними національними рухами в цілому світі творить нове життя і промощує шлях у краще. Націоналізм — це не лише найнадійніша зброя проти імперіялізму і комунізму, але найбільше універсальна ідеологія, яка дає незрушні основи для світ вільних і рівних народів, т. людей, що зможуть жити розвиватися без диктатури без насильства, без затискання з боку партійних і державних бюрократів — говорив доповідач. Дискусія, в якій взяли участь численні учасники, доповнила ці думки.

В неділю відбулося Богослуження в католицькій каплиці, а опісля члени СВУР уформували похід до символічної могили. Три членки УЗХ у першому ряді несли урну зі землею з могили замордованої большевиками Алли Горської. На могилі відправлено панахиду, зложено землю, а представник молодого покоління, Ярко Белендюк сказав відповідне слово. По полудні відбулася святкова академія, на якій промовляли Софія Карпінська та проф. Петро Голубенко. Мистецька частина, в якій брали участь молодь і діти-бандуристи та молодий співак і піяністка, доповнила цю імпрезу.

Решту дня, цілий вечір і пізно у ніч провели учасники на дальших нарадах, якими проводили голова ЦУ ОДВУ д-р Д. Квітковський та секретар С. Букшована. Наради закінчено в понеділок 29 травня. *(С.Б.)*

Відбувся „Міжреспубліканський Семінар" пропаґандистів

Київ. — Понад 1000 чоловік партійного активу України, Азербайджану, Вірменії, Грузії, Молдавії взяло участь у „міжреспубліканському семінарі лекторів і пропаґандистського активу", який тут відбувся в днях від 30 травня до 3 червня. Згідно з повідомленням РАТАУ, семінар був присвячений „роз'ясненню і пропаґанді матеріялів квітневого (1973 р.) пленуму ЦК КПРС". Що впадає в око у зв'язку з цим повідомленням про семінар, — це те, що в ньому взяли участь представники всіх тих совєтських республік Півдня СССР, які згідно з новим проєктом поділу СССР на економічні „укрупнені" райони, творять разом т. зв. Південний економічний район СССР. Коли ж йдеться про підбір учасників семінара в Києві, то він не був припадковим. Треба припускати, що це одна з перших познак застосовування на практиці поділу СССР на нові економічні райони.

НЕВДАЛА ОБОРОНА ПОЛІТИКИ „МИРНОГО СПІВІСНУВАННЯ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

її совєтський режим з уваги на внутрішні труднощі, зробить усе, щоб дістати фінансову й технічну допомогу Америки та інших західних країн. Не приходиться заперечувати й того факту, що на близьке майбутнє економічні зв'язки між СССР та західніми державами можуть бути і напевно будуть „взаємовигідні". Справа, однак, не в цьому, а в тому, які будуть наслідки для цілого світу на час хоча б „найближчого покоління", як це постійно наголошує президент Ніксон. Чи справді з цього наближення у взаєминах між СССР та ЗСА скористає „населення обох країн", як це підкреслюється у згаданій відповіді?

Тут буде зайвим повертатися до з'ясування характеру совєтського режиму, його цілей, стосованих метод і т. д. і т. п., бо в основному це відомі справи. Вистачить тільки зацитувати слова однієї статті з московської „Правди", яка називає „наївними людьми" всіх тих, хто висловлює сподівання такого роду, з якими зустрічаємося у відповіді Державного Департаменту. Для совєтського автора цілком ясно, що „мирне співіснування" не має на меті „полегшення долі" совєтського громадянина, приверненння йому основних прав людини, а тільки скріплення совєтської системи настільки, щоб вона могла виграти боротьбу з могла виграти боротьбу з „капіталістичним оточенням". Але що ясне для совєтського автора, то цілком затемнене для авторів американської політичної концепції „мирного співіснування". Очевидно, той чи інший американський мільйонер чи якийсь американський концерн зможе навіть солідно „заробити" на трансакціях з СССР згідно з засадою, що „торгувати можна й з канібалами", байдуже, які будуть наслідки.

У цьому контексті пригадується писання Адольфа Гітлера в його „Майн кампфі", де він далеко ще до приходу до влади одверто накреслив свій плян опанування світу, а в першій мірі здобуття „колоній на Сході Европи". Для всіх публіцистів, політиків і державних діячів світових потуг ці писання видавалися маяченням, і ніхто їх серйозно не розглядав навіть тоді, коли в руках Гітлера опинилася керма влади над цілою Німеччиною. Треба було п'ять років світової війни і мільйонів жертв, щоб оцій „маячні" покласти кінець. А час від часу навіть Гітлер говорив про „мирне співіснування" і заявляв при різних нагодах про бажання зберегти „тривалий мир" у світі.

Ідентичну ситуацію маємо у світі тепер. Совєтські лідери заявляють і пишуть про свої пляни підкорення світу, про неминучу перемогу „соціялістичного ладу", про Москву — „столицю світового комунізму" тощо, але ніхто цього не бере до уваги, хоч кордони совєтської російської імперії і пересунулися в Европі до Ельби, а совєтські випадові бази є в Африці, на Близькому Сході, на підступ до Америки на Кубі. До уваги за те береться димову заслону у формі „мирного співіснування", в надії, що „совєтські лідери зрозуміють свій інтерес" і в ім'я забезпечення вищого життьового стандарту змінять свою політику.

Помилкові передумови політичних концепцій привели до Другої світової війни і ґльобальної катастрофи. Такі ж помилкові передумови в наш час мусітимуть привести до подібної, а то й страшнішої катастрофи, бо ресурси і можливості комуністичної Москви набагато перевищують ресурси і можливості Берліну гітлерівського періоду.

МОРАЛЬНІ ЕЛЕМЕНТИ БУТТЯ НАЦІЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

громадського і політичного життя: наші церковні громади, наші братські союзи наші допомогові, фінансові промислові і торговельні інституції, наші станові, ветеранські, жіночі, молодечі, освітні, мистецькі і, цілком природно, політичні організації, супроти яких вороги наші намагаються защепити серед несвідомих людей почуття неповаги й зневоги. Бо всі наші національні самостійницькі організації є висловом творчих сил вільних громадян і зразком для майбутнього впорядкованого суверенного державного життя, всі вони є горнилами самостійницького духа і підставою та запорукою нашої недалекої перемоги. Кожен їхній найменший успіх, кожний їх найтихіший голос в обороні поневоленого народу не лише відчувають і чують московські поневолювачі. Вони їх смертельно бояться. І тому хочуть зруйнувати, заглушити, уласкавити податливих, осмішити або оплюгавити, підірвати довір'я до авторитетів духових і національних провідників, бо розсварених, розчарованих і окрадених легше тримати в темряві та винищувати голодом і політичним терором.

Ці прості істини треба нам пам'ятати, відзначуючи трагічні роковини голодової облоги. До цього кличуть нас наші громадські і політичні Централі, до цього кличу і я вас, дорогі Брати і Сестри, від імени леґального Уряду Української Народної Республіки.

Нехай же буде вічна пам'ять про невинні жертви жорстокої голодової облоги в Україні! І нехай буде вічна слава тим героям, які гідно боронили свою честь і права, які впали в нерівній борні, як і тим, які самовідречено й несхибливо ведуть безкомпромісову боротьбу з нашим одвічним ворогом імперіялістичною Москвою за наближення і прихід величного Дня Відновлення Української Суверенної і Соборної Народоправної Держави! Слава Україні!

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов у Кращий Світ 26-го лютого 1973 року наш так Добрий, Найдорожчий, ніколи не забутий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ, ЗЯТЬ, ВУЙКО і ШВАҐЕР

бл. п. Мґр. КОНСТАНТИН ЛИСКО

залишаючи нас в безмежному смутку і жалю.

В тих найтяжчих хвилинах нашого горя і смутку зазнали ми багато тепла, прихильности і розради від наших Рідних, Приятелів і Знайомих, за що складаємо їм цією дорогою нашу найщирішу подяку.

Наша щира подяка Впр. о. Сотерові Голикові, ЧСВВ, за кількакратні відвідини Покійного в дома і в шпиталі, за слова потіхи, та за уділення Найсвятіших Тайн Покійному.

Щиро дякуємо Впр. о. Венедиктові Сютикові, ЧСВВ, за відвідини Хворого в дома і в шпиталі.

Щиро дякуємо Впр. о. В. Сютикові і Впр. о. Я. Шустові за відправлення Панахиди першого дня в похоронному заведенні.

Наша щира подяка хорові „Думка" й його голові п. Е. Кам'янському в організовані співаків та диригентові проф. М. Ничасві, що так щирим співом звеличали пам'ять свого бувшого члена Хору в часі Панахиди.

Особлива, найсердечніша наша подяка мґр. Леонтієві Крушельницькому за так зворушливу теплу згадку про Покійного. Це не була промова, то говорив Льоньо до Костика, а так щиро-сердечно, що ми цього не забудемо ніколи.

Дякуємо щиро Впр. о. Л. Дорошеві з Балтімору, Впр. о. С. Голикові, ЧСВВ, пароховi церкви Покрови Божої Матері в Бронксі, Впр. о. В. Андрейчикові, ЧСВВ, Пароховi церкви Чесного Хреста в Асторії і Впр. о. В. Сютикові, ЧСВВ, з церкви св. Юра в Ню Йорку, за відправлення Панахиди другого дня в похоронному заведенні. Рівнож дякуємо щиро Хорові при церкві Чесного Хреста в Асторії, його голові п. О. Серці в організованні співаків та диригентові п. проф. Длябога. Зворушливий був цей спів, з глибини серця відспівали Панахиду члени Хору свойому довголітньому Диригентові, котрих Покійний все так тепло згадував.

Щира наша подяка п. д-рові І. Козакові за прощальне слово від Станиці ОбВУА, як рівнож щиро дякуємо п. д-рові Я. Гриневичеві, котрий прощав Покійного від Станиці Українських Січових Стрільців. Також щира подяка Станиці Братства УПС в Ню Йорку, за поміщення оголошення про відхід у Вічність свойого Члена. Ми дякуємо щиро о. Л. Дорошеві, котрий прощав свого кузина Костика.

Щира наша подяка Впр. о. Л. Дорошеві, Впр. о. С. Голикові, Впр. о. В. Андрейчикові і Впр. о. В. Сютикові за відправлення Заупокійної Служби Божої в церкві св. Юра, а зокрема Впр. о. Сотерові Голикові, ЧСВВ, за відпровадження Покійного на місце Вічного Спочинку на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Щиро дякуємо Всім, хто брав участь у всіх похоронних відправах і за участь в поминках. Зокрема дякуємо Д-рові Степанові Рілецькому за його теплу згадку під час поминків про Покійного з часів передвоєнних, як диригента в Сокалі.

Щира моя подяка Дорогим Союзянкам, членкам 82-го Відд. СУА в Бронксі, котрі так щиро-сердечно, співчували мені і старалися укоїти мою рану. Ви були все зі мною, не жалували ні часу, ні труду, щоби віддати останню прислугу Покійному. Ви були чисельно присутні на Панахидах, на похоронних відправах, як в церкві, так і на цвинтарі. Щирі дякую, мої Дорогі.

З глибини серця дякуємо нашим Дорогим Рідним, котрі прибули з далекого Міннеаполісу, Клівленду, Балтімору, Филядельфії, Аллентавну, Ірвінґтону та Нюарку, щоби віддати останню прислугу свойому Шваґрові, Кузинові і Вуйкові, котрого всі так любили.

Щиро дякуємо Рідним, Приятелям і Знайомим за численні пожертви на св. Служби Божі, за квіти, за жертви замість квітів на Кодекс Українських Народніх Мельодій, за слова співчуття особисті, листовні, телеграфічні, та телефонічні.

Нехай Всевишній нагородить всіх Вас своєю ласкою.

Похоронному заведенню П. Яреми наша подяка, за взірцеве переведення похорону.

ОЛЕНА — дружина
СВІТЛЯНА НЕДІЛЬСЬКА з мужем ВОЛОДИМИРОМ — дочка
ВОЛОДАР з дружиною МАРТОЮ — син
ДАНКО, АНДРІЙ і ДОРІЯН — внуки

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Константина Лиска

зложили на Кодекс Українських Народніх Мельодій:
$117.00 — Членки 82-го Відд. СУА в Бронксі; $100.00 — Д-р Е. О. Михайленко; $70.00 — О. Смулка, Е. В. Лащик, А. О. Кіна; $50.00 — І. Карпяк-Люжкевич, Я. О. Карпяк, Е. О. Карпяк, Р. О. Смулка, О. Карпяк-Бенцаль; $50.00 — Хор „Думка"; по $25.00 — Е. Лисько, Я. С. Лісозець, Члени хору при церкві Чесного Хреста, В. О. Гентиш, Д-р С. В. Рілецькі і Я. Яцушко, Н. І. Рілецькі, Д-р Ю. А. і Д-р М. Політило, І. Н. Соневицькі, О. М. Соневицькі, І. Кащубинська, Д-р Р. Н. Кравчуки; по $20.00 — С. Р. Цегельські, О. А. Колодій, А. Полянська; по $10.00 — Інж. І. С. Фури, о. Е. Я. Цегельські, С. Недільська, Н. В. Палідвори, Л. Л. Зелики, Е. Трояка, Д-р В. Григорович, В. Кравчук, В. Д. Будні, В. З. Василів, А. Л. Закревські, Б. О. Поповичі; $5.00 — П. Смеречинська. На видання Енциклопедії в Сарселі — $50.00
М. І. Коці.

Замість квітів на свіжу могилу

св. п. МИХАЙЛА КОВАЛЯ

зложили на Фонд Блаженнішого Кир Йосифа:
$30.00: Дарія, Роман і Олександер Тишовницькі; по $20.00: Іван і Юлія Теслі (Оттава в Канаді) і О. М. Топорович; по $10.00: Іван Винник, А. Р. Комарницький, Андрій і Катря Пеленські, Анна і Володимир Раки та Ігнат Карпинка; $5.00: проф. Іван Паливода.

Разом 125.00 долярів.

Бронкс, Н. Й. ІВАН ВИННИК

Проф. д-р Іван Розгін

(У першу річницю смерти)

Це вже пройшов рік, як помер визначний українець громадянин, вчений біолог доктор ветеринарії, знаменитий публіцист, письменник і діяч в багатьох ділянках українського життя на еміграції.

Вперше проф. Розгона я пізнав після повороту зі Сходу в 1945-му р., в Українському Комітеті на Розенгаймерштр. у Мюнхені. Одначе зустріч тривала коротко, всього кілька годин.

Вдруге нам прийшлося зустрітися у Детройті, Міч., де проф. Розгін розвинув незвичайно широку і багатогранну діяльність як Групи УВАН. Він мав особливий хист організувати і притягати до праці якнайширше коло людей. Було це в 50-их роках, коли українське зорганізоване громадське життя було в початках і мало хто ним цікавився. Тим більше треба високо оцінити його невсипущу працю і діяльність. Жили тоді в Детройті відомі науковці, що на старості літ потребували піддержки і опіки в їхньому приватному житті і в науковій діяльності. Були це — проф. Борис Іваницький, творець української лісівничої науки, проф. Григорій Махів, відомий вчений ґрунтознавець; співпраця з ними не тривала довго, бо вони на початку 50-их років відійшли у вічність. Багато інших знатних людей з різних ділянок науки горнулися до цієї установи і співпрацювали, та не лише з місцевих а з усіх майже країн вільного світу. Гостинний дім д-ра Розгонів був, неначе центром і пристановищем усім готовим до співпраці, як: проф. Михайло Ветухів — генетик, проф. Олександер Грановський, — ентомолог, проф. В. Кубійович, проф. Б. Мартос, проф. В. Іваниc, проф. М. Боровський, д-р Осадча Яната Н., — з місцевих: д-р В. Витвицький, д-р В. Приходько, доц. І. Бірко, д-р І. Волинець, проф. О. Антипів, паст. В. Боровський, проф. П. Маляр, д-р Є. Перейма, проф. М. Левицький, ген. М. Крат, інж. М. Миколаєнко, інж. Я. Зубаль і ін..; не маючи під рукою Архіву — не можна подати повного стану співробітників.

Праця Групи УВАН обіймала багато ділянок науки і все зорганізував, провадив і був душею тієї Групи покійний проф. д-р Іван Розгін. За роки його головства — відбулося понад сто доповідей на різні теми — як біологія, медицина, хемія, генетика, ґрунтознавство, природознавство, лісівництво, агрономія, література, музика; воєнні спогади, жалобні сходини для вшанування померлих людей та інші імпрези.

Докладніший перегляд праці Групи УВАН в Детройті за той час можна знайти в Аналах УВАН. Покійний видавав у той час дуже цінні праці — монографії: про славного українського помолога Лева П. Симиренка і про увесь його рід, про акад. Тутковського і ін. Із смертю с. п. проф. д-ра Івана Розгона український нарід поніс важку й болючу втрату.

Я. Зубаль

Дитяча імпреза в Рочестері

У Рочестері, Н.Й. дня 5-го лютого відбулася дитяча імпреза, у виконанні учнів і учениць Школи Українознавства ім. Т. Шевченка. Нова, гарна заля церкви Богоявлення заповнилась батьками та приятелями Рідної Школи.

Програма складалася із трьох частин, які відбувалися: влісі на поляні, в сільській хаті та на площі біля церкви.

Виконавці впровадили глядачів до рідного лісу на поляну із зеленою ялинкою, біля якої були український хлопчик та зайчики із довгими вухами та вишиваними сорочками. Все це учні І-ої кляси, які під звуки гітари, акордеону та мандоліни виводили заячий танок. Молоді музиканти — це теж учні Рідної Школи, а саме два брати Гринчишини та Євген Час. Опісля біленькі сніжинки, учениці 1, 2 та 3-ої кляс засипали лісову поляну. Вони під звуки „Сипле, сипле, сипле сніг...! виконали граціозний танок. До танку грала учениця 8-ої кляси Таня Лаба. Обі ці сценки підготовили учительки п-і С. Шеремета та п-і С. Ващук.

Із лісу перенесли молоді виконавці глядачів до сільської хати, де вже все було готове зустрічати Різдво. Ікони прибрані вишиваними рушниками, вишиваний обрус на столі, на якому й калач із свічкою та кутя у прекрасно розмальованій мисці, в кутку дідух, а ціла хата повна молоденьких колядників із правдивою нашою звіздою. Це учні 2, 3 і 4-ої кляс, які виголосили збірну деклямацію, відповідно її ілюструючи. Учень 10-ої кляси Ераст Гафткович продеклямував вірш Богдана Лепкого „На свят вечір".

Усіх тих, що ще пам'ятають гімназійні часи й участь у хорах на рідних землях, торкнулася спогадом колядка „В галицькій землі нова зоря" та інші, які виконали учні 4-ої кляси при акомпаньяменті своєї учительки п-і Л. Цегельської.

Українські різдвяні звичаї мають також і багато гумору. Про це пам'ятала вчителька 5-ої кляси п. А. Буцерка, яка навчила учнів жартівливу колядку Ю. Шкрумеляка „Бог ся раждає" та жартівливий новорічний вірш з традиційними побажаннями. Діти виконали колядку голосно, виразно,, з доброю дикцією та гумором. Новорічне побажання вони закінчили традиційним „Сій-ся-родися", кидаючи на глядачів із сцени повними жменями пшениці, яку добували із сівацьких торбин, перевішених через одне плече. Доповненням різдвяного гумору була пісенька „Пироги", яку відспівав молоденький співак учень 6-ої кляси Андрій Лещишин, доповнюючи її мімікою та відповідними рухами.

Учні 6-ої кляси під проводом свого вчителя п. Теодора Потерейка виконали сценічну картину, що ілюструвала „Щедрий вечір в Україні". Мусіли вони „позичити" собі тата із 8-ої кляси Богдана Єйну, а маму із 7-ої кляси Христю Рендзяк. Усі актори вірно відтворили українські народні звичаї Щедрого Вечора, які колись ми всі так добре знали, а з часом вже й почали забувати.

На кінець учні й учениці 9-ої кляси продеклямували вірш Б. Лепкого „Різдво", а старші діти — 7, 8 і 9-та кляса відспівали три колядки при акомпаньяменті учениці 8-ої кляси Мії Бах. Точку цю підготовили вчителі п-і Руда, п-і Цегельська і п-і Лещишин.

Імпрезу закінчив живий образ дітей на площі біля церкви в Україні. Учениця 5-ої кляси Маріяна Будзяк прочитала вірш про сумне теперішнє Різдво на Рідних Землях, а діти — учні 5-ої кляси закінчили відспіванням коляди-молитви за Україну.

Ця імпреза важлива тим, що не тільки дала змогу нашим дітям вивчити напам'ять вірші, коляди та пісні, але зазнайомила їх з нашими прадавніми звичаями, Будучи виконавцями цих звичаїв діти зможуть на все життя запам'ятати ці звичаї і дай Бог, може й будуть їх заховувати в себе дома, як колись доростуть до зрілого віку. Це й було провідною думкою директора Школи Українознавства ім. Т. Шевченка д-ра Степана Чорнія, який докладає всіх зусиль, щоб якнайкраще зберегти наше молоде покоління для нашого народу тут, на чужині.

М. П.

ПОЛІЦІЙНІ ЧИННИКИ НА ФІЛІППІНАХ ЗАХОПИЛИ В ПОЛОН шістьох комуністичних лідерів, в тому одного з керівної групи прокитайської Нової Народної Армії. Від часу проголошення на Філіппінах воєнного стану поліційним властям вдалося захопити водночас вісім комуністичних лідерів. У збройних сутичках з поліцією двох комуністичних лідерів загинуло.

Відбулися Річні Загальні Збори УСТ „Ч. Січ"

Нюарк 25 лютого. — Відбулися тут у власному домі 49-ті з черги Річні Заг. Збори УСТ „Ч. Січ", які між іншими затвердили рекордовий бюджет на біжучий 1973 рік в сумі понад 60.000 дол., з цього половину на спортову активність. Збори відкрив уступаючий голова Т-ва — М. Стебельський, який попросив присутніх — однохвилинною мовчанкою вшанувати померлих минулорічних членів Управи — М. Лебедя і Вік. Каздоби.

Ведення Зборами перебрала Президія в складі: П. Семенюк — голова, Є. Чижович — заступник і д-р Є. Перейма — секретар. Після звітів Верифікаційної комісії, яка подала, що на залі є 68 присутніх членів Т-ва управнених до голосування і кілька гостей та затвердження Номінаційної комісії, збори прослухали відчитання протоколу з минулорічних Зборів, який прийняли із значними поправками.

За уступаючу Управу звітували: М. Стебельський — голова, Т. Вислоцький — І заступник і керівник господарської секції і О. Твардовський — ІІ заст. і керівник спортової секції Т-ва, та д-р Є. Перейма — секретар. Згідно із цими звітами УСТ „Ч. Січ" в діловому 1972 році осягнула чергові, значні успіхи в усіх — майже — ділянках своїх секцій. Загальний стан членства під сучасну пору становить понад 350, з цього числа ок. 240 спортового активу, який є діяльний в 9-ти ділянках спорту. У загальному Т-во поза своєю статувою спортовою роботою брало участь в різних суспільно громадських акціях, святкуваннях, імпрезах. Фінансово УСТ „Ч. Січ" допомагала на такі добродійні цілі: Катедра Українознавства в Гарварді 200 дол., на іконостас місцевої української кат. церкви Св. Івана Христителя 100, Коляда Церкві в потребу 120 і ін.

Як і в попередніх роках, в численній американській і етнічній пресі, появилося ряд рецензій і дописів, в яких рівночасно популяризовано українське ім'я і місцеву українську громаду. На господарському секторі занотовано дальший поступ в адміністрації дому, бари, започатковано віднову другої домівки. Значно зменшився борг, морґедж на своїх посілостях, складено готівку на віднову дому.

Великих успіхів осягнено в усіх активних ділянках спорту, значно поширено виховно - спортовий вишкіл з молодим активом, завдяки добре влаштованій Спортовій Школі Т-ва, в якій в минулому році було рекордове число 128 учасників. Вже започаткувалася підготова до цьогорічної Школи, що відбудеться на протязі 3-ох тижнів від 22 липня до 11 серпня ц. р. Наступні ланки здобули такі успіхи: футбольна: 5 дружин — І і новацька осягнули звання чемпіонів в своїх дивізіях, відбиванка — обидві перші: жіноча і чоловіків були чемпіонами і віцечемпіонами в ААЮ Ню Джерзі, Районі Ч. 2 і чоловіча віцечемпіоном УСЦАК. Гаківкова дружина була першуном „плей оф" і під сучасну пору в Гак. Лізі Вели Скейтерс очолює в показнику гор і займає ІІ місце в Юньйон Кавнті Гак. Лізі. Шахісти „Ч. Січі" були першунами в СУАСТ-Схід і УСЦАК, втретє за порядком першунами УСЦАК вийшов плавацький актив „Ч. Січі". Домінували теж на терені СУАСТ-Схід „Січовики" в настільному тенісі і окремі змагуни тенісу. Другими вийшли наші лещатарі. Значних успіхів добилися наші спортовці і в інших ділянках. До усіх цих успіхів спричинився наш актив завдяки відданій праці Управи і численних провідників та тренерів, яким належить велике признання. Як і в попередніх роках добре наладнана була пресова референтура, що постійно інформувала громадянство про осяги і діяльність Т-ва як теж видала чергове (9-те) число „Нашого Спорту" орган УСТ „Ч. Січ". Відбулося теж в діловому році ряд товариських імпрез: спортові забави, вечерниці, інсталяція Управи спортова — весняна зустріч на „Верховині" і ін. З фінансового звіту виходить, що Спортова Секція мала — 39,546.60 приходів і 39.503.00 розходів. Майно УСТ „Ч. Січ" виносить 105,392.29 дол з цього числа боргу „Морґедж" 41,478.24 в УНСоюзі і УРСоюзі. Після дискусії Збори на пропозицію Контрольної комісії уділили уступаючій Управі абсолюторію. На пропозицію Ном. комісії вибрано нову Управу: М. Стебельський — голова, В. Ткач — І заст. і керівник госп. секції, О. Тарнавський — ІІ заст. і кер. спорт. секції і прес. реф., д-р С. Янів — секр. госп. секції, д-р Є. Перейма — секр. спорт. секції І. Ориняк — фін., П. Смук — фін. секр. спорт., англ. секр. М. Бакун, В. Матіяш — господар дому, мґр І. Хамуляк — орг., І. Ілемський — касир, Р. Бойко — заст. касира, О. Напора, Я. Турянський — імпрезові, Л. Рудзінський — збірщик вкладок, Є. Чижович — зовн. зв'язки, Т. Полянський — дел. до Шейфер Ліґи, інж. М. Яворський — предст. до УСЦАК, інж. Ю. Храневич — предст. до СУАСТ-Схід, О. Сигіда, Т. Вислоцький, І. Ольшанівський, В. Клапіщак, Ю. Королевич, З. Терлецький і І. Нагорняк — вільні члени. Менаджеря: М. Паливода — І футбольна, В. Басняк ІІ, Н. Бакун — юнацька, В. Потежний — учнівська, Ю. Гельбік — новацька, інж. А. Лапичак — І жін. відбиванки, О. Напора — ІІ, Я. Олесницька — юначок, інж. Б. Гайдучок — І-ша чол., Я. Олійник — ІІ, П. Семенюк і В. Олійник — гаківка, інж. Б. Кучинський — теніс, інж. Ю. Храневич — наст. теніс, Д. Кулик — шахи, інж. Я. Ткач — лещатарство, інж. М. Яворський — бридж. Контрол. комісія: проф. Б. Стефанович, І. Атаманець, О. Труш, мґр Я. Пиндус, П. Колісник Тов. Суд: В. Матияш, В. Роговський, І. Пеленський, В. Тимкевич, З. Терлецький.

Збори доручили наступним чвертьрічним Зборам вибрати Президію Ювілейного Комітету, а новій Управі створити Комітет Спортової Школи.

Після Зборів відбулася товариська гутірка членства в обох домівках Т-ва.

О. Твардовський

СУСТА ВЛАШТОВУЄ КОНФЕРЕНЦІЮ

Чикаго. — З ініціятиви екзекутиви Союзу Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА) тут відбудеться 8-9 червня дводенна конференція у приміщеннях Іллинойського університету, Сіркел кемпус. В програмі семінар на тему публічних зв'язків, комунікації та інформації, а також висвітлювання фільму „Україна в полум'ї". Вечером 8 червня відбудеться забава, а в неділю 9 червня буде влаштована поїздка на оселю над Равнд Лейк, де будуть продовжуватися наради.

ВІДБУВСЯ СЕМІНАР ЖУРНАЛІСТІВ

Львів. — 31 травня тут закінчився, як інформує РАТАУ, триденний „зональний семінар" журналістів місцевостей півдня Російської Федерації, Української ССР та Молдавської ССР. Тема семінару була „Роля засобів масової інформації в пропаганді і впровадженні досягнень науки і техніки". На семінарі доповідали редактори московської „Правди" М. Я. Корольов, В. В. Пошатаєв та кореспондент „Комсомольської правди" М. Д. Боднарчук.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ТЕОДОР РОГОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 158 Т-ва ім. Б. Хмельницького в Брклині, Н. Й., помер 14 січня 1973 р. на 85 р. ж. Нар. в с. Купичволі, пов. Жовка і став членом УНС в 1926 р. Полишив у смутку дружину Єву, сина Михайла, 2 внуків і 4 правнуків. Похорон відбувся 17 січня ц. р. на цвинтарі св. Івана в Мідле Вілледж, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
О. Саноцький, секр.

ВАСИЛЬ ЗНАК, член УНСоюзу Відд. 45 Т-ва Любов у Філядельфії, Па., помер 11 лютого 1973 р. на 49 р. ж. Полишив у смутку дружину Мирославу, сина Мирослава, дочку Стефанію і 2 внуків. Похорон відбувся 13 лютого ц. р. на цвинтарі Преч. Діви Марії у Філядельфії, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

МИХАЙЛО КУЧЕР, член УНСоюзу Відд. 291 ім. Т. Шевченка в Клівленді, Огайо, помер 18 грудня 1972 р. на 82 р. ж. Нар. в с. Рай, пов. Бережани і став членом УНС в 1937 р. Полишив у смутку синову Аделію і внуків. Похорон відбувся 21 грудня м. р. на цвинтарі Кальварія в Клівленді, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ПАРАСКА ПОПОВИЧ, членка УНС Відд. 112 С-ва Пречистої Марії в Пармі, Огайо, померла 6 січня ц. р. на 73 р. ж. Отала членкою УНС в 1930 р. Полишила в смутку Фреда, Стеллу, Анну і 9 внуків. Похорон відбувся 9 січня 1973 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Пармі, Огайо.
Вічна Їй Пам'ять!
Марія Капраль, секр.

ГЕЛЕН ЛІТОВИНСЬКА, — членка УНС Відд. 322 в Нюарку, Н. Дж., померла 30-го січня 1973 р. на 76 р. ж. Отала членкою УНС в 1934 р. Полишила у смутку 2 доньки: Анну і Ольгу, сина Волтера. Похорон відбувся 3 лютого 1973 р. на цвинтарі Св. Катерини в Wall, N.J.
Вічна Їй Пам'ять!
А. Кейбіда, секр.

ІВАН ПОРОВСЬКИЙ — член УНС Відд. 219 ім. М. Грушевського в Нюарку, Н. Дж., помер 18 лютого 1973 р. на 80 р. ж. Став членом УНСоюзу в 1940 р. Полишив у смутку 2 синів: Вільяма та Михайла, 2 доньки: Катерину і Анну. Похорон відбувся 21 лютого 1973 р. на цвинтарі Evergreen, Hillside, N.J.
Вічна Йому Пам'ять!
Марія Юров, секр.

МАРІЯ ЗАНЬКІВ — членка УНС Відд. 127 Б-ва св. Миколая в Боффало, Н. Й., померла 27 лютого 1973 р. на 76 р. ж. Отала членкою УНС 1956 р. Полишила в смутку 2 доньки: Ґрету і Анну, сина Євгена, внука. Похорон відбувся 2 березня 1973 р. на цвинтарі Кальварія в Cheektowaga, N.Y.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ПОЧАПСЬКИЙ МАТВІЙ — член УНС Відд. 464 ім. Лесі Українки в Ошаві, Онт., Канада, помер 15 лютого 1973 р. на 61 р. ж. Став членом УНС в 1948 р. Полишив у смутку дружину Софію, 2 прибраних дітей, 3 сестри і 1 брата. Похорон відбувся 17 лютого ц. р. на цвинтарі св. Володимира й Ольги в Ошаві, Онт., Канада.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Хомин, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 10-го ЧЕРВНЯ 1973 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 102 Відд. о год. 11:30 ранку в залі школи св. Иосафата, 5720 State Rd., Parma, Ohio. — М. Малеський, предс., І. Жґута, кас., М. Бобечко, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Збирання чл. вкладок Т-ва ім. М. Грушевсько — 219 Відд. в Українській Правосл. Церкві при Норман Рд. і Ірвінґтон Аве. від 10-11 год. ранку. Проситься чл. вирівняти вкладки. — Марія. Т. Юров, секр.

Дата ________ 1973

До УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
в Джерзі Сіті, Н. Дж.

Бажаю забезпечитися в УНСоюзі.
Прошу прислати мені близчі інформації.

Мій вік є ________

Моя родина складається з ________

Моє здоров'я є ________

____
Ім'я і прізвище

____
Адреса

Увага: Виповніть і вишліть на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
P.O. Box 76
81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

ТАРЗАН, Ч. 6944. Тарзан прославляє цілющі африканські зела

Оселя лікуючих мужів виглядає на заможнішу, ані жбудь-котра, що я її бачив раніше, Тарзане, — дуже охайна і безпечна!

Скарбом, що його вони тут бережуть, генерале Їтсе, є їх феноменальне знання зел, деревної кори, соків, корінчиків, зерен і мінералів, які можуть лікувати багато нещо їх учені лікарі вважають дуг, що їх учені лікарі вважають за невилікувальні.

Віддалені племена присилають Меду своїх калік . . . і ловецькі каравани з дарунками в заміну за його цілющі ліки.

Але, якщо сила повернеться до моїх ніг, то Меду не скаже, навіть мені, його приятелеві, тайни мого вилікування!